

NAGYVÁRAD

Előfizetési ár: Vidéken egy óra 50 lei.
Nagyváradon: egy óra 40 lei.

Főszerkesztő: HEGEDŰS NÁNDOR
Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Károly herceg
(Szilágyi Dezső)-utca 6.

A német kormány bukása

Franciaországot izolálják szövetségesei

A német birodalmi gyűlésen a szociáldemokraták bizalmatlansági indítványt nyújtottak be a Stresemann-kormány ellen. Az indítvány következtében Stresemann kénytelen volt a bizalmi kérdést felvetni, melynek az a szenzációs eredménye lett, hogy a kormány mellett százötvenöt, ellene pedig kétszázharmincan adták le szavazatukat.

A Stresemann-kormány erre levonta a konzekvenciákat és Ebert birodalmi elnöknek benyújtotta lemondását.

A kormány lemondása után nyomban megindult az orientáció az új miniszterek személyének kijelölése irányában. Ebert fogadta a birodalmi gyűlés elnökét, valamint a szociáldemokrata centrum, a német néppárt, a német nemzeti demokraták s a bajor néppárt elnökeit, hogy velük a kormányalakításról tanácskozzék. Berlini lapok valószínűnek tartják,

hogy Ebert parlamentáris uton fogja a válságot megoldani s az ellenzéki pártok sorából, elsősorban pedig a német nemzeti pártból fogja valamelyik vezető egyéniséget a kormányalakítással megbízni.

Lehetséges azonban az is, hogy tiszta hivatalnok-kormány alakul s ebben az

esetben valószínűleg Albert volt ujjáépítési miniszter lenne a kormányelnök.

Mialatt a kormányválság még jobban elmérgesíti az amúgy is súlyos német helyzetet, a kommunisták féktelen agitációval ismét rést igyekeznek törni a mérséklet politikáján. Ebert elnök úgy védekezik a propaganda ellen, ahogyan éppen tud.

A birodalmi védőrség tegnap kénytelen volt Lipcsében lefoglalni a „Saechsische Arbeiterzeitung” kommunista lap nyomdáját. Ugyanígy jártak el a „Chemnitzer Zeitung” is.

Poincaré máris igyekeznék kihasználni a francia imperializmus érdekében a német zavarokat. Berlin szerencséjére azonban éppen a legutóbbi napokban kezd mindinkább nyilvánvalóvá válni, hogy túlzó politikájával Franciaország egyre jobban izolálódik. Ebben a kérdésben igen értékes a newyorki Times ama jelentése, mely olasz politikai körök hangulatáról számol be. Eszerint Rómában a helyzetet úgy ítélik meg, hogy Franciaország a közelmultban látszólag megerősített egyetértés ellenére is nagymértékben magára maradt Franciaország elszigetelésében élénk szerepe van Olaszországnak is, mely állam újabb politikájában Angliához hasonló utakat követ. De keresztezi a francia érdekeket az a kölcsönös megértés is, ami Spanyol és Olaszország között legutóbb kialakult.

Ezután Nagy Károly püspök püspöki beszámolója következett. Meleg szavakban emlékezik meg a Bethlen-kollégium fennállásának háromszázados centennáriusáról, majd az egyház államjogi helyzetére térve rá kijelenti, hogy itt a legnagyobb bizonytalanság tapasztalható.

Az állam jelenleg tízmilliót fordít az egyház lelkesíti fizetéseinek növelésére, ami nem kis összeg, azonban a református hívek által fizetett adókhoz képest elenyésző kevés. A kultuszminiszter új egyházi tervezete is számos veszedelmes aknát rejt magában az egyházi autonómiát illetően.

erdélyi reformátusok tiltakoznak

a kormány iskolapolitikája ellen

új főgondnokok — Ne legyen rendőri felügyelet a tanácskozásokon

Másfél esztendő csöndes, zajtalan munkája után pénteken Kolozsvárra gyűltek össze az erdélyi református egyház-kerületek delegáltjai, hogy egyházuk ügyeit megtárgyalják. A kerületi közgyűlés a református teológia dísztermében zajlott le. A padok zsufoltak voltak az egyházkerület tagjaival, az erkélyen az ifjú lelkészek foglaltak helyet.

Nagy Károly püspök imája után gróf Bánffy György egyházkerületi főgondnok megnyitotta az egyházkerület közgyűlését. Első pontként Nagy Károly püspök bejelentette, hogy Zeyk Dániel főgondnok akadályozva van abban, hogy az egyházkerületi közgyűlésen résztvehessen. Ezután bejelentette a püspök, hogy az igazgatótanács a közgyűlés megtartásához a rendőri hatóságok engedélyét kikérte s a rendőrhatalóságok a közgyűlésen képviselve is vannak.

Nagy Károly püspök olvasta fel a királyhoz intézendő hódoló távirat szövegét.

Bratianu Jonel miniszterelnöknek is táviratot küldtek.

Sándor József napirend előtt az egyházkerületi közgyűlés rendőri ellenőrzése ellen emel szót. Kijelentette, hogy a közgyűlés minden egyes tagja királytisztelet

és hazafias ember és méltóságával összeférhetetlen, hogy tanácskozásain rendőri közegek vegyenek részt. Indítványozza, hogy az egyházkerület vezetősége ez ellen úgy a belügyminiszternél, mint a hadseregparancsnokságnál interveniáljon.

Ezután a közgyűlés elfogadta a püspök napirendi indítványát.

A különböző bizottságok kiküldése után Péter Károly egyházkerületi főjegyző tett jelentést dr. Kövesdy Boér Elek és báró Kemény Árpád egyházkerületi főgondnokok lemondásáról.

Sándor József indítványozta, hogy a távozó főgondnokot tiszteletbeli főgondnokká válasszák meg utólagos kormányhatósági jóváhagyás reményében.

Nagy Károly kijelenti, hogy ha csak arról lett volna szó, hogy a távozókat tiszteletbeli főgondnokká válassza meg a közgyűlés, nem lett volna egy szava sem. De a közgyűlésnek olyan határozathoz, amely kormányhatósági jóváhagyást igényelne, semmi körülmények között nem járul hozzá, mert az erdélyi református egyházkerületnek autonómiája van, amelyhez minden körülmények között ragaszkodik és a közgyűlés által elfogadott javaslatokat nem teheti függővé kormányhatósági beavatkozástól.

A püspök ezután a statisztikai adatokat sorolja fel. A Romániában élő reformátusok száma 485.670, ami azt bizonyítja, hogy a lélekszám az 1912. évi népszámlálással szemben 30.000 lélekkel szaporodott.

Ezzel a délelőtti közgyűlés befejezést nyert. Délután tértek át a közgyűlés legfontosabb tárgyra: arra, hogy állást foglaljanak a kormány sérelmes iskolaügyi politikájával szemben. Az e tárgyban a közgyűlés elé terjesztett határozati javaslat a következő:

A közgyűlés megdöbbenve vesz tudomást a közoktatásügyi kormányzatnak a felekezeti iskolákra vonatkozó új rendeletéről, amely nemcsak, hogy eddigi panaszainkat tekintetbe nem vette, hanem a kisebbségi szerződéssel és a békeszerződéssel is ellentétben vannak.

Csorbát ejt a rendelet a szülők jogain, a tanítási szabadságon, ellenkezik az anyanyelvvel és elháríthatatlan akadályokat gördít a felekezeti iskolák élete elé. A szülők jogaival ellentétben áll a másvallású tanulókról szóló iskolaügyi rendelet.

Az anyanyelvvel ellentétben van az, hogy a román tantárgyakból a tanulók románnyelvű vizsgákat tegyenek. A román nyelv tanításának forszírozása olyan arányú, hogy sem a tanulók, sem a tanárok nem tudnak vele megbirkózni.

A közgyűlés a rendeletet minden törvényes alap nélkülinek tartja s végrehajtását lehetetlenségnek tekinti. Ellentét-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A nyugdíjasok

Irta: Lovassy Andor.

Senkise lobbantathatja szememre, hogy ságirói tollammal, valaha az életben, a saját magam érdekeit szolgáltam volna. Ez nem volt bennem soha s hogy most mégis az élet nehéz gondjaival küzdő társaimról írok, méltóztassanak annak tulajdonítani, hogy az én füleim hallják azt a jkiáltást, az én szívem átérzi azt a passzt, amely ezer és ezer nyugdíjas ajakából zeng és zokog.

Romániában siralmas és kétségbeesítő sorsa az aktív tisztviselői karnak is és alóságos kárvária-járás a nyugdíjasok izdelme, a mindennapi kenyérért.

Birkózás ez az éhenhalással!

Tessék benyitni a szűkölködők hajléába, tessék felkeresni az uri koldusokat és megkérdezni tőlük, hogy mit esznek pédre, miből ruházkodnak? Megdöbbené feleleteket fognak kapni a kérdezősködők.

Van olyan tisztviselő, kit egyszerűen bocsátottak a szolgálatból, van olyan, kinek az ügye hónapok óta felsőbbhelyen intézetlenül hever és még egy fillér nyugdíjat nem kapott.

A művelt világ minden államában van egy sarkalatos, humánus és az államhatáron által is respektált elv: „a becsületesen szolgáló tisztviselőnek, ha kidől a hámból s nem bírja már az igát, nyugdíjat kell adni! Olyan nyugdíjat, melyből élete alkonyán, gond nélkül megtudjon élni.”

A tisztviselő az államnak adja férfi óra önfeláldozó munkáját, az állam pedig tisztességes fizetést és később nyugdíjat ad ezért a munkáért.

Kölcsönös szerződés ez az állam és az egyes tisztviselők között, kiknek zetéséből, míg dolgozni tudnak, kinevezések és előléptetések alkalmával tetemes összegeket vonnak le a nyugdíjalap avára, azután pedig havonként ugyan erre a célra, megfelelő summát von le az állampénztár.

Egy ország becsülete garantálja ennek két oldalú szerződésnek szigorú betartását s a törvény rajta a pecsét.

Az a levont pénz nem az államot, hanem a közös nyugdíjalapot illeti; azt a pénzt a tisztviselő már megérdemelt és megszolgált fizetéséből vonják le: az az övé, azt tőle senki el nem veheti.

Nyugdíj nélkül csak azokat lehet szelnek eresztetni, kik visszaélést és büntetendő cselekményt követtek el, de akkor is csak fegyelmi uton. Tehát valakit azért, hogy nem tudja elsajátítani az állam nyelvét, nem lehet rövid uton, egy bani nélkül az utcára kidobni, mint egy rossz cselédet, mert azzal se büncselekményt, se fegyelmi vétséget el nem követett.

Ebben a nagy világfelfordulásban a szellemi munkások egész tömege sodródott bele egy új helyzetbe, melynek nem lehet áldozata az egész sereg becsületes állampolgár, kiknek egyéb vétke nincs, csak az, hogy begyepesedett fejével, nem képesek egy új nyelvet megtanulni.

Ugy tudom, hogy a legujabb időkig Romániában nem volt nyugdíja a tisztviselőnek, de kell lenni ezután, de nemcsak nyugdíjnak, hanem az állás fundamentumát képező szolgálati pragmatikának is, mely biztosítsa a tisztviselői kart, különösen kormányváltások alkalmával, a szeszélyes és bosszuálló áthelyezésekkel szemben; mert ezek nélkül becsületes igaz-

ságszolgáltatás, tiszta kezű és kifogástalan közigazgatás el sem képzelhető.

Nem tudom elhinni és elsősorban magam tiltakozom ellene, hogy a román állam saját tisztviselőivel szemben azt a keleti és balkáni elvet vallaná, amit a török és a bolgár kormányzat vallott:

Ez az elv a panamak fertője, ebből a fertőből minden modern államnak ki kell szabadítani azt az intelligens tisztviselői osztályt, mely egy országnak a gerince, ereje és fentartó oszlopa.

Romániának, azt hiszem és joggal hiszem, nem Kelet, hanem Nyugat az iránytűje, az eszménye s a most szolgáló tisztviselői és hivatalnoki karnak maga és családja iránt való kötelessége, minden törvényes és megengedett eszközzel arra törekedni, hogy szigorú fegyelmi, stabil szolgálati és méltányos nyugdíj törvények alkottassanak, olyanok, mint Európa többi modern államában.

Becsületes és odaadó szolgálata után, élete alkonyán, tessék mindenkinek, kivétel nélkül megadni a megélhetéséhez szükséges nyugdíjat, hogy ne növekedjék az elégedetlen proletárok tábor.

Az idők változtak. A pénz értéke néhány boldog ország kivételével világszerte csökkent, az élelmiszerek és ruházati cikkek árai horribilis módon emelkedtek, méltóztassanak tehát a törvényhozó uraknak revízió alá venni a nyugdíjtörvényt, megfelelő módon honorálni a multat és ezáltal nyugodt, becsületes munkára felkesíteni a jelent!

Aki a tőzsdejátékot kitalálta

Egy kalandor eszméje. — Nagy bankalapítások.
Részvények felvételése. — A nagy összeomlás.

A napkirály, XIV. Lajos, 1715-ben lehunyt szemeit s örült pazarlásainak, háttartalan önkényének minden átkát hagyta nemzetére. XIV. Lajos halála előtt, a gyermekkirály XV. Lajos kiskorusága, Orleansi Fülöpöt rendelte ki kormányzónak, aki rossz nevelése eleve arra predesztinált, hogy egy romlott udvar közepette folytassa elődje erkölcselenségeit és pazarlásait. XIV. Lajos helyrehozhatatlan nyomorba taszította Franciaországot. A falvak kipusztulva, a földmivelés elhanyagolva, a kereskedelem tönkretéve, a zsoldos hadsereg, mely nem kapta meg fizetését, lázadásra készen.

Megjelenik egy kalandor.

Ebben a válságos helyzetben lépett a színtérre egy zseniális kalandor, a skót származású Law János, aki részben kártyázással, részben planumcsinálással végigkalandozta Európát s közben éles eszével a pénzügyi machinációk boszorkánykonyhájába is bepillantott. Egy ilyen ember, aki nagyszabású pénzügyi tervekkel állott elő, amelyek kiapadhatlan pénzforrásnak ígérkeztek, tárt karokra talált az udvarnál. A kormányzó, Orleansi Fülöp,

valóságos ünnepélyességgel fogadta őt, amidőn szabadító angyalként jelentkezett. Law rendszerének az volt az alapja, hogy a pénz forgalmának szaporítására hivatott bankok azok a varázsszintzmények, amelyek által maga a gazdagság is a végtelenig gyarapítható. Law 1716 május havában alapított is egy bankot 6 millió tőkével, 1200 darab ötezerfrankos részvényre osztva. Hogy a bank összeköttetéseit kiterjessze. A kormány 1717 áprilisban kihirdette, hogy az adók bankjegyekben is lefizethetők s az állampénztárak azokat teljes értékükben beváltani kötelesek. Ily módon a vidéki királyi kincstárak mind a banknak megannyi fiókjaivá váltak.

A bank eleinte nagyszerűen működött. Hat millióból álló tartalékkal 50, sőt 60 milliónyi bankjegyet birt kibocsátani anélkül, hogy hitele a legcsekélyebb csökkenést vagy rázkódtatást szenvedte volna. Ez a siker elszédítette Law-t és a kormányzót is. Most már arra törekedtek, hogy a bank révén még hatalmasabb pénzeszközökhöz jussanak. Law e célból megalakította a Nyugat-indiai társulatot azzal a célzattal, hogy a nemrég elfoglalt Luiziánát gyarma-

Bel- és
külföldi

Aszódi (Sas-palota)

Mikulások,

cukorka-ből legességek a legíresebb
minőségben megérkeztek. Olcsó árak.

tosítsa és kiaknázza. A legterjedelmesebb szabadalmakkal felruházva, a társulat 100 millió frank tőkével alakult meg, mely 200 ezer darab ötszáz frankos részvényre osztott fel. Csak hogy a közönség nem ugrott be a kalandos terveknek. Law tehát egy új trükhöz folyamodott: királyi bankká nyilvánította a maga intézetét. Csak hogy ez a bank — mióta a kormány gépezetének egyszerű kerekévé vált s könnyen volt elviselni mindama rázkódtatásokat, melyeket az állam ingatag hitele reá hárított — mindinkább veszteni kezdte a bizalmat, annál is inkább, mivel zsarnok és pazarló kormányról volt szó, mely minden tartózkodás és ellenőrzés nélkül rendelkezhetett a bank hitelével és vagyonával.

Az első tőzsdejáték.

A bank papirjai egyre rosszabbakká váltak. Law, hogy a lesülyedt papírok árfolyamát emelje, az árfolyam-spekuláció azon neméhez folyamodott, amely azóta nevezetes iskolát csinált s melyet napjainkban is bő alkalmunk volt kitapasztalni. Lawt illeti a kétes dicsőség, hogy a határidőre szóló kötés első példáját szolgáltatta. Ugynököknek és hirhordóknak (akkor még nem hívták őket sleppreknak) megbízást adott, hogy társaságokban s a nagyközönség körében csodás és biztató híreket terjesszenek a közel várható nagy nyereségekről, melyeket a társulat ki fog osztani részvényesei közt. A tulhajtott osztalékígéret mellett intézkedett, hogy az udvarhoz közel álló gazdag és hatalmas urak nagy mennyiséget vásároljanak össze a piacon, sőt ő maga is kötelezte magát a kibocsátott részvényekből a névleges áron fölüli vásárlásokra. Előre beigérete, sőt folyósította a tervezetben megállapított minimális árfolyamnyereséget, azon fölüli a keletindiai és sinai társulatok egybeolvasztásakor újabb részvényeket bocsátott ki a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. A közönség hallatlan mértékben bedőlt Lawnak. Tömegesen vitték arannyal telt erszényeiket a Vivienne-utcai székházba, ahonnan Missisipi-részvényekkel tértek haza. Mindenki sietett régi részvényeket szerezni, hogy újakat kaphasson. Law nemcsak leány, de később unokarészvényeket is bocsátott ki s oly hausse indult meg, hogy a részvények árfolyama a duplájára emelkedett.

Tőzsde akkoriban még nem volt Párisban és a bankárok és tőkepénzesek, akik e roppant részvénytömeggel kereskedtek, a Quincampoix-utcában gyűltek össze. Mindössze szátötven lépés hosszú és hat lépés széles volt ez az utca. Óriási emberáradat gomolygott állandóan a szűk helyen s minthogy a forgalom úgy is lehetetlen lett volna, a kormány az utca két bejáratát ráccsal záratta el. Az egyik rács a nemesek, az úri rendbeliek, a másik a köznép bejárója lett. De a rangkülönbség csak a kapukig tartott. Odabent nemesek és inasok, főpapok és kereskedők, munkások és tisztviselők, katonák és hivatalnokok, grófnők és komornák, franciák és idegenek ordítva, egymást csalva, a részvényeket egymás kezéből tépve ki, tallérokat olvasztatva, egymást tulkiabálva hullámozgattak fel és alá.

Az új Eldorádóban hihetetlen nagy volt az idegenforgalom. 1719 végén félmillióra becsülték a Párisban tartózkodó idegenek számát. Több fejedelem külön ügynököt tartott a francia fővárosban, pusztán a részvénytömeg mozgalom megfigyelésére. A hivatalnokok otthagyták hivatalaikat és játszottak, úgy hogy a kormány állásvesztés terhe mellett parancsolta meg, hogy visszatérjenek hivatalaikba.

Aranyeső és tivornyák.

A hitelpapírok szakadatlan hullámozása sok szerencsés véletlent okozott. Egy Chaumont nevű asszony végtelenségig fenyegető pörének szorgalmazása végett jött Párisba, véletlenül került a Quincampoix-utca és százmilliónál többet nyert. Egy vagyonbukott dandy, akinek hitelező-

je tízezer frankról szóló váltóit kínálta egy reggeliért, egy év múlva hetvenmilliót hárított össze. Tourton bankár inasa, Dupin ötvenmillió értékkel vonult vissza az üzletből. Egy Chambéry nevű hordár negyvenmillió frankot szerzett.

Law, akinek sok irigye és ellensége volt, értett hozzá, hogy erszényükön keresztül hódítsa meg a hatalmasokat s az udvarra valóságos aranyesőt hullatott. Bourbon hercegnek mintegy hatvanmilliót, Antin hercegnek tizenkétmilliót juttatott. Conti herceg viszont megsértődött, mert csak negyvenmilliót kapott és hatalmas ellenségévé vált Lawnak.

A fényűzési szenvedély az udvarról átragadt a nemzeten minden rétegre. Az aranyat és ezüstöt mindennemű butor és diszítés alakjában pazarolták a házak belsőjében. A hölgyek s lovagok öltöneyei gyémántoktól és drágakövektől ragyogtak. Az ünnepi látványok, kéjelgések, tivornyák mindinkább kábították a ledér és romlott társadalmat.

Az első baisse.

De hát misem tart örökké! A legviharosabb haussenak is bekövetkezik a baisseje. A Law által kibocsátott részvények tőkéje, azon szerfeletti ár mellett, amelyre 1719 decemberben felszöktek, 12 milliárdot képviseltek s ha ezen összegnek csak az ígért 13 százalékos kamatját kellett volna kiosztani, évi 350 millió járadékot kellett volna hoznia. A valóságban az összes vállalatok jövedelmei még csak 1 százalékos sem hoztak. Az embereknek kezdett kinyílni a szemük s közeledni érezvén a válság szelét, fellepett a realizálási láz. Amennyi ház, kastély, mezei gazdaság csak eladó volt, pár nap alatt mind megvették. Mikor már nem volt eladó ingatlan, a drágakövekre, ezüstművekre, festményekre, szőnyegek, butorokra, lovakra, hintókra, szobrokra vetették magukat. Mindenki igyekezett a papírját valóságos értékűvé átváltoztatni. Nem volt olyan cikk, amit össze ne vásároltak volna. Kelmék, fűszerek, könyvek óriási tételekben keltek el és mikor már semmit sem lehetett kapni, egy Lagrange nevű tőzsdeuzsorás Bayle szótárának összes kapható példányait megvette. A hiteljegyek tulajdonosai közt pánik tört ki s Law kezdett erőszakos rendszabályokhoz nyulni, de nem bírta a részvények fokozatos ársüllyedését megakadályozni.

A hirtelen szerencsefordulatok, kereskedelmi válság, föladások és kobzások következtében, a francia társadalom mély romlottságba süllyedt. A legszenyesebb gyarlóságok egész szemtelenséggel nyíltan követtek el; a rendtelenség és erkéletelenség mindennemű kicsapongásokban és bűnökben nyilvánult naponként. A tivornyákat és tékozlásokat gyilkosságok követték. Így jellemzi Boccardo ezt a gyászos korszakot.

Ily állapotok mellett jelent meg az 1720 május 21-iki hires rendelet, mely a részvények és a bankjegyek fokozatos leszállítását állapította meg. Ez az új tönk, a devalváció, még inkább elkeserítette a közönséget s a papír hitelét még alább csökkentette. Law hitelpapirjai pusztán papírszeletekké váltak s a kevéssel ezelőtt még mint lángész egekig emelt Law, aki a francia akadémiának is tagjává lett, mindenki által megátkozott, megvetett és gyalázatos kalandorrá süllyedt vissza. Velencében halt meg 1729-ben, teljesen elhagyatva. Néhány festmény és tízezer taller értékű gyűrű maradt utána, melyet zálogba szolgált tenni, ha a játék ellene fordult.

Law megbukott és meghalt. De a határidőspekuláció, az árfolyamuzsora, a hausse és baisse változékonysága, a kontrém és realizálás, az egybeolvasztás, a fiatalok kibocsátása és a tőzsdejáték egyéb technikai változatai fennmaradtak, továbbfejlődtek s rendszerekké alakultak, amelyekről még mindig hól nevetnek, hol sirnak azok, akik a könnyű vagyonszerzést többre tartják a termelő munkánál.

Attól függ, akar-e ön olcsón venni?

Ha igen

ugy vegyen!

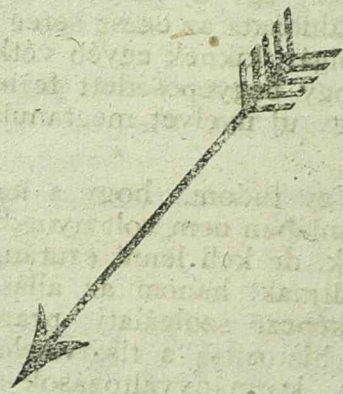
1 drb. diszes női inget	64	Leiert
1 „ diszes női inget	72	„
1 „ diszes női inget	76	„
1 „ egész diszes női inget	88	„
1 „ diszes női nadrágot	64	„
1 „ diszes női nadrágot	72	„
1 „ diszes női nadrágot	76	„
1 „ egész diszes női nadrág — — —	88	Leiert
1 drb. férfi zefir ing 2 gallérral — — —	175	Leiert
1 drb. prima férfi ing 2 gallérral — — —	195	Leiert
1 drb. hosszú köper férfi nadrág — — —	120	Leiert
1 drb. rövid nadrág — — —	75	„
1 pár női harisnya — — —	25	Leitől
1 „ férfi zokni — — —	14	„

Óriási választék fehérművekben és harisnyákban

Gyermekek kelengyék

legolcsóbban és legizlésebben

csakis

BERMANNÁL

Oradea-Mare, Fekete Sas passage

Homokóra

Irtá: Pálffy Gyula Irén.

A tomahawk.

Már nem tudom, egy ógörög bölcselő, vagy valami vén szegedi halászmester találta-e ki a közmondást, hogy: „mindenütt jó, de legjobb otthon.” Ami az okos beszédet illeti, egyre menne a geográfia; itt csupán és kizárólag a lényeg a fő. A talpraesett mondások internacionálisak, így például holtunk napjái vitázhatnánk afölött is, hogy magyarul jelentették-e ki először: „az idő pénz”, vagy az angol: „Time is money” öregebb e korban.

Ezuttal pénzről, élelmességről lévén szó: hagyjuk a pálmát az ismeretlen frenetiknek. Annyival is inkább, mert ez az engedékenység közelebb hoz minket ahhoz, amit elmondandó vagyok. Ne teketóriázzunk hát soká, vegyük elő a Timesnek azt a bizonyos számát, amelyre szükségünk vagyon.

Ime, mi áll benne:

Lloyd George, a nagy angol politikus. Amerikai körutja alkalmával látogatást tett egy rézbőrű-indián kolóniában. A törzsfőnök ur (már nem tudom: megmélóságozzák-e ott is a demokratákat, vagy te) meghívta a jeles államférfiut egy kis barátságos mustang-paprikásra, néhány cupa lótejre. Az ebédet végigették annak rendje-módja szerint. Amikor utóbb arra a tömört-skalpnyi dohányra került a sor, melyet minden nációbeli vendég egyforma sóvárgással sejt a menü távolában, mondom: mikor ez az áhított kíváncsi beteljesülésre lobbant, még Albion rideg ia sem állhatott többé ellen a kísértésnek, s európai szokás szerint szóra emelkedett és szállott az urhoz. Megindult hangozó köszönetet mondott a vendéglátó gazdának a kitűnő, vidráhájú tüzdelt praerisikó combért s mindenért, ami hozzáért és kijelentette, hogy mostantól kezdve szívvel-lélekkel szíu-indiánnak érzi magát.

Otthon, a békés britt-haza meghitt politikai tüzhelye mellett bizonytalanság nem lett volna nagy füstje a dolognak, talán akadnak volna, akik vagy egy hasáb cikket vesznek az angol pater familias dicsőségére. Egy történetesen meg is éljenzik, ha gyanezt a direktíót például az ír törzsekkel kapcsolatban vágja ki.

Ami Lloyd George nem volt otthon s még hozzá eleve leszögeztük, hogy csupán bölcs mondások internacionálisak. Két olyan hátrány, amiből egy is sok lenne és mi meg is bosszulta magát az illusztris pasztoszon. Mert lám, mi történt!...

A rézbőrű pártvezérek, grófok, államtitkárok és más előkelő bennszülött levelek, ahelyett hogy ugyanannyi meggyőzőesséssel, mint a szónok „álltak volna az úr elé”, labbahagyták a nemzeti késdobáló utókat és előrántva tetováló-tűiket, rávetették magukat az ujdonsült kebelbarátra. Lehány perc múlva Lloyd George már egy érezte magát, mint a kezdő lovagló az első lecke után: váltig törte rajta a fejét. Hogy mire is ülhet az ember azon kívül, min egyébként ülni szokott? ... Mert két olyan derekas tomahawkot tetováltak a hátára közepére, aminek ugyan aligha kedez az ülő életmód, gondolván hogy: ha barátság, legyen égő, aki testvér: legyen testestül, lelkestül az, végül pedig az igéretük éljenek, haljanak együtt az emberrel.

Szent Isten, mi lenne a világból, ha ez új recipe átkerülne Wild-Westből Európába politikai konyhájába is, ha eszünkbe jutna a „vakuljandust” úgy készpénznek venni, ha a levegőbe pufogatott szimpáki kijelentéseket, a népszerűség wighwam-előtt elropott „cardasch”-okat és az eddig elhangzott ígéreteket mind alizálni akarnók? Hány tetováló-tű kellett volna, teszem azt csak Gyulafehérvárnál s milyen színeket, jeleket kellene kitalálnunk Maniunak, Goldisnak, Gogának, hogy le ne törülhessék soha magukról és hogy úgy nézzenek ki, mint akik valóban a mi embereink?

Nagyvárad-város építési programja

Nagyvárad város közvéleményét élénken érdekli az, hogy vajon Nagyvárad városa meg fogja-e kezdeni a közellevő tavasszal az építkezéseket és ezáltal példát fog mutatni a magánembereknek is arra, hogy végre meginduljon az építkezés, amely a lakásínségnek egyedüli radikális megoldási módját képezi. Ez ügyben megkérdeztem dr. Vostinár János városi főjegyző álláspontját, ainek kijelentése szerint Nagyvárad város tanácsa foglalkozik az építkezések gondolatával és minden lehetőet el fog követni, hogy amennyiben a megfelelő anyagi eszközök fognak rendelkezésre állni, azt meg is valósítja.

Kőszeghy József műszaki tanácsos, Nagyvárad város főmérnökénél is érdeklődtem, hogy Nagyvárad város tanácsa milyen építkezéseket tervez. Kőszeghy József műszaki tanácsos felvilágosításából kitűnik, hogy Nagyvárad városa a tavasszal hatalmas építkezéseket fog megkezdeni.

Ezidőszert a vásártér rendezése van folyamatban, amely rövid idő alatt teljesen be lesz fejezve. Utána legsürgősebb feladat gyanánt egy vásárcsarnok létesítése következik. A főmérnök már el is készítette a Nagypiac-téren építendő vásárcsarnok tervét. A hatalmas modern 2400 m² alapterületű telken épül, belül vasszerkezettel, kívül téglafalakkal. Természetes, hogy a vásárcsarnok létesítése jelentékeny összeget igényel, remélhető azonban, hogy az erre szükséges összeget a tanács elő fogja tudni teremteni, mert hiszen kétségtelen, hogy az építkezés céljaira azok, akik a vásárcsarnok területének bérlői lesznek, készségesen fognak előleget adni. A városi tanács hasonló módon gondoskodni kíván arról, hogy a városi vízmű és villamosmű alkalmazottai természetbeni egészséges, alkalmas lakásokat kapjanak és ilymódon fel fog szabadulni egy csomó lakás, amely azután a polgárság rendelkezésére fog állni. Nagyvárad város e két szépen fejlődő vállalat ilymódon buzdító példát fog nyújtani más ipari és kereskedelmi vállalatnak is arra, hogy alkalmazottaik részére építkezés útján megfelelő lakásokat tudjanak adni.

A főmérnök már ki is szemelt egy igen alkalmas területet a Sztaroveszky-utcán, ahol is a városnak igen szép és nagy kiterjedésű telek áll ilyen bérpaloták építésére rendelkezésre.

A városi vízmű, amely csak a napokban szerzett be új gépeket, ki fogja a gépházat is bővíteni.

Tervbe vette a városi tanács egy sertésvágóhid felépítését is, amely nagyobb összegű befektetéssel jár ugyan, amely azonban a sertésvágóhid várható jövedelméből bőséges fedezetet fog nyerni.

Nagyvárad város polgárságának régi óhaját kívánja megvalósítani a városi tanács, amiké a tavasszal a csatornázási munkálatokat folytatni fogja. Az egész városra kiterjedő csatornázási program készen van ugyan, minthogy azonban ez nagyon sokba kerülne, a csatornázást a városi tanács fokozatosan kívánja keresztül vinni. A város a csatornázás költségeire körülbelül 600.000 lelt fog előirányozni, melyből a Kálvária-utca egyrésze és a Csengeri-utca kerül csatornázás alá. A főmérnök munkaprogramjából megállapítható, hogy végre a városi tanács hozzákezd a lakások építéséhez. Ugy tudjuk, hogy Bucicó Coriolán polgármester és Hodor Victor prefectus is a lakáskérdés egyedüli megoldási módjának a mielőbbi építkezést tekintik és így remélhetőleg, hogy a sok ankét, javaslat, terv után végre felépül Nagyvárad városnak egy pár bérpalotája.

Igen szerencsés gondolatnak tartjuk, hogy a városi villamosmű és a vízmű ilyen bérpalotákat szándékozik alkalmazottaik részére építeni, mert hiszen tudjuk, hogy az épületek egyre emelkednek értékükben és azok a régebbi építkezések, melyeket

LINOLEUM

Visszavászon,

Gummi köppeny,

Szönyegáru szaküzlet

és gyári főraktár

HAAS LIPÓT

ORADEA-MARE,

Bu^l. Reg. Ferdinand (Rákóczi-út) 5.

Raktárak

Cluj, Strada Universitatii No. 1.

Timisoara, Bul. Reg. Ferdinand 7.

Linoleum:

Prima minőségben 67 cm. sz. mtr. L 167

Prima minőségben 90 cm. sz. mtr. L 225

Prima minőségben 100 cm. sz. mtr. L 250

Linoleum ebédülő szőnyegek

Prima minőségben 150x200 — — L 750

Égetett mintával 200x250 — — L 1250

Prima minőségben 200x300 — — L 1500

Inlaid Linoleum:

Teljesen átöntött, soha lenem kopható mintával négyzetméterenként L 450

Egyszínű valódi parafa

Linoleum:

Barna és zöldszínből négyzetméterenként L 330

Visszavászonak,

asztal bevonásához:

78 cm. széles méterje — — — L 70

100 cm. széles méterje — — — L 90

115 cm. széles méterje — — — L 105

Bőrvásznak:

Kalapot készítéséhez, 130 cm. sz. L 150-től

Mindenféle színben, kárpitosok

kocsigyártók és könyvtartók

részére 120 cm. széles — L 150-től

Erős minőségű bőrutárat, mindenféle színben 130 cm. széles

Visszavászon nagybani vételnél nagy árengedmény.

Szőnyegek:

Tartós futószőnyeg 70 cm. sz. mtr. L 100

Tartós futószőnyeg 90 cm. sz. mtr. L 140

Tapestrie, Velvet, Argaman ebédülő szőnyegek minden nagyságban. Otoman takarók és plüsch abrosokban állandó nagyraktár

A gyelők és fali szőnyegek

L 170-től

Férfi és női gummi kabátok

Ragasztva és varrva a legjobb angol gummizással — — — — — L 875

Férfi gummi esőkabátok:

Valódi gyapjuszövetkötéssel, a legjobb angol gummizással — — L 1750

Legjobb gyarmány

sár- és hócipők

Női sár- és hócipő Lei 237.—

Férfi sár- és hócipő Lei 275.—

Női hócipő Lei 537.—

Férfi hócipő Lei 660.—

Házi cipőkben is állandó nagyraktár.

Nagyvárad városa keresztül vitt, például a Bazar-épület, Apolló bérpalota stb. Nagyvárad városa egyre nagyobb és egyre emelkedőbb értéket képviselnek és bizonyos dolog, hogy egy néhány városi bérpalota újabb vagyongyarapodást fog jelenteni Nagyvárad városára nézve, valamint bőséges jövedelmi forrás lesz a felépíteni tervezett vásárcsarnok.

Az építkezések ügyében érdeklődtem Dejeu Péter kulturtanácsosnál is, aki kiemelte, hogy a városi tanács programjába vette, hogy a várost lakások és iskolák céljaira átakarja alakítani és ez irányban a polgármester és a kulturtanácsos el is fognak járni a hadügyminiszternél. Mihelyt a hadügyminiszter erre vonatkozó beleegyezését megkapják, azonnal hozzákezdenek a várópalota átalakításához, amelyben nagyszámu lakásnak és tanyának volna bőséges helye.

A kulturtanácsos, amennyiben az anyagi eszközök megengedik, javasolni fogja, hogy a városi és állami tanácsok részére a város természetbeni lakásokat adna és ecéltől az építkezéshez hozzákezdenek. Hasonlóképpen kívánatos lenne a már régen tervezett kulturpalota felépítése is. A városi tanács egyes tagjaival folytatott megbeszélés alapján megállapítható, hogy a városi tanácsban meg van a jó szándék és a komoly elhatározás arra, hogy a reánk következő tavasszal megkezdjék az építkezési program valóra váltását.

Nagyvárad város polgársága örömmel üdvözlöi a városi tanácsot ezen elhatározása alkalmából s biztosra vesszük, hogy a jó példa követésre fog találni. Ha a város megkezdte azt a rendszert, hogy nagyszámu alkalmazottai részére természetbeni lakást épít, ezt követnie kell a bankoknak, iparvállalatoknak és jómódu magánosoknak is és amint más városokban is megkezdődik az építkezés, úgy Nagyváradon is meg kellene ennek kezdődnie. Semmi ok sincs arra, hogy Nagyvárad városa ne fejlődjék tovább, hogy újabb bérpaloták ne emelkedjenek, minél később kezdődik az építkezés, annál drágább és annál nehezebb lesz s ha a város vezetősége a napi rendes munkája végzése mellett maradandó alkotásokra is fog gondolni és maradandóbb alkotásokat is meg fog valósítani, ebben az esetben ezzel igen nemes hivatást fog kifejtetni és Nagyvárad város polgárságának nagy szolgálatot tenni.

Dr Váradi Ödön.

Elsőrendű petrozsírósi

darabos szén

szobafűtési célra, valamint kiváló petrozsírósi kovács szén állandóan kapható a

Városi Villamosműnél

Telefon: Telep: 514. Üzlet: 154.

NŐI KABÁTOK

női ruhák, gyermekruhák, mélyen le-
szájlított árban kaphatók

Modell Áruház

Str. Vlahuta (Szent János-u.) 6.

Reclam

nélkül is szövetek különlegességeink legjobbakkal és legolcsóbbakkal. Szolid kiszolgálás. — Olcsó árak!

Havas és Grünfeld

posztó és bélésszövet nagykereskedők,
Str. Josif Vulcan — Nagy Sándor-u. 4

A nagyváradai zsidó leányegylet

Az intézmény alig hat éves, máris biztos léptekkel eltalál oda, ahol a nyomor fekete bánat-föllegbe burkolódik, máris lelt módokat, eszközöket a biztos segítségre, új terveket az ujonnan fölmerült nehézségek megoldására.

Ezeket a terveket megtudni kerestem föl Deutsch Rózsát, az egyesület fiatal elnöknőjét, ki készséggel elmentarta a leányegylet ezidei munkaprogramját.

— Ruha, cipő, tandíj, orvosi, gyógyszer és élelmi segély a rászorult gyermekeknek felekezeti különbség nélkül, ennyiben összegezhetném terveinket. Reméljük, hogy ezt a rövidnek látszó, de valójában igen nagy programot utolsó szóig valóra is válthatjuk. Ez évben nehezebb a munkánk a növekvő drágaság miatt, a kereskedők bizony kell, hogy támogassanak minket, mert a tagdíjak, estélyek, mesedélutánok bevételei önmagukba véve nem elegendők.

Elmondja itt az elnöknő, hogy 170 pár prima gyermekcipőjük, sok fiú és leánykaruhájuk van már készen, de azt szeretnék, ha a még ezután jövők sem gyöngülnének kivétel tekintetében, mert hisz az egyesület célja nem az, hogy nagy számokat produkáljon a minőség rovására.

Távolabbi intenciója az egyesületnek egy napközi gyermekotthon fölállítása, ahol is az apró inségesek reggeltől estig, egy állandó felügyelő és egy tag gondozása mellett élvezhetnék a fűtött szoba, izes, tápláló ételek és szeretet áldásait.

— Mindez csupán a helyiség kérdésén és az anyagiakon mulik! — Hallatszik itt is, ott is a jótékony hölgyek stereotip panasza és az ember önkéntelenül együtt sóhajt a sóhajtókkal, mert hisz a mostani lakáviszonyok mellett ez a kérdés oly kevés reménnyel biztat!

De az anyagi lehetetlenségek keserűje azért nem von barázdát ezekre az elasztikus, fiatal arcokra mégse. Természetadta optimizmussal, derűs látással lelnek írt nyomban az ontott fájdalomra és büfelejtőül apró eseteket, megható epizódokat mesélgetnek:

— Feljött az egyesületbe egyszer kilenc gyerek... Testvérek!... Apjuk bēna, hadirokkant, tőlünk kérték segítséget. Megkérdeztük: melyiknek adjunk hát, — mert hisz a mi támogatásunkra annyi család vár és mindenüvé kell juttatnunk valamit — mire a kilencpár könnyes gyermekszem összevillant és — mind a másikat toltta előre.

Ezek értelmesebbek voltak; a gondok, nélkülözések korán megérlelték őket, de nagytalánosságban a gyermek nem éri föl a reális nyomorúságot. Ruhakiosztás után, ha cukorkát kapnak, egy sem a jó meleg holmikkal dicsekszik, hanem azon vetélkednek, hogy — cukorból — ki kapott többet...

Ezt kérdeztem én is, mikor magam mögött hagytam a „Leányegylet” meleg levegőjét, meghitt otthonát, igen, „ki kap többet,” azé, aki csak elfogadja, vagy aki elő is teremti, széjjel is osztja az ember-örömeik drága ajándékait...?

(—y.)

A „Parisien Grill”-ben

szigoruan családi műsor, világ-
városi attrakciók felléptével.

Kezdetek este 10 és fél órakor.

Selyem brokát kabátbélés gyönyörű
színekben Lei 235
Legfinomabb kabát Valur-kelmét Lei 550
Sima tiszta gypaju-szővetek már 180 Ltól

Csikos alj-szővetek dus választékban.
Gheorget, aranyával átszőtt kelmék és
báli divat-cikkek, barisnyák és keztyűk
a legolcsóbban és legjobban szerezhető: be
Róth József
csipkeáruházában,
Sas-palota, főbejárat

Árjegyzék.

Alanti olcsó
árak szerint készülnék méret után
a kiválasztott divatszaion szerit min-
den igénye-
ket kielégítő
férfiöltönyökraglán
átmeneti- és téli kabátok

Gergely Gyula úri szabóságában

Bulew. Regele Ferdinand 55. sz. alatt.

1. Fekete st. szürke barna és egyéb színű félgyapju erős anyagból sacco öltöny méret nagysága szerint . . . Lei 1850 től 1980-ig
2. Sima és különböző színekben, tiszta gypaju anyagból sacco öltöny, méret nagysága szerint Lei 2200 től 2350-ig
3. Divat színekben, I-a gypaju anyagból sacco öltöny, méret nagysága szerint . . . Lei 2780 től 2930-ig
4. Különböző színű külföldi divat anyagból sacco öltöny, méret nagysága szerint . . . Lei 3280-től 3560-ig
5. Átmeneti, raglán és télikabátok 1750 Ltól feljebb
6. Egész finom anyagból valon vagy különleges darabok megegyezett árban készülnék!

Uj! Manikűrszalon Uj!

nyit a Str. Gen Mosoiu (v. Kert-utca) 1. sz. alatt
KRAFT fedrász üzletében.
Kéri a nagyérdemű közönség szíves partfogását.

BUTOR

U T O R

különlegességeink
minden kivitelben
ÉRKEZTEK

Wallerstein Ferenc utóda

**DANIBERG
ES WALDNER**

Mic. Iorga (Zöldfa)-u. 19.
Alapítva 1861-ben

* „Rita” kalap legszebb. Teleki-u. 24

TUNGSRAM

A legjobb villanylámpa!
Mindenhelyre kapható!

Baltazár püspök beszámolt amerikai utjáról

A debreceni református kollégium oratóriumában nagy közönség előtt számolt be Baltazár Dezső dr. püspök múlt vi amerikai utjáról. Elmondotta, hogy az utazása elé sok akadályt gördítettek, hogy missziója sikerrel ne járjon. Erre vonatkozólag Baltazár előadásában a következőket mondotta:

— Az elutazásom elé végtelen sok akadályt gördítettek.

Baltazár püspök beszéde folyamán hosszasan foglalkozott a szabadszolgálattal.

— A szabadszolgálat — mondotta — mint az egész világon, úgy különösen Amerikában is óriási hatalom. Magában egyesíti a jellembeli, elméleti és szívbeli kiválóságokat, testvériséget istápol a legzűgényebb intelligens ember és az állam között is. Jótékonyágának pedig nincs határa. Szabadszolgálatért, haladásért küzdenek tudomány és jellem, a munka és szeretet egy-egyével. Dacára annak, hogy én soha voltam szabadszolgálatos, az amerikai szabadszolgálatosok nagy érdeklődéssel fordulnak felém és nagy szeretettel karolták föl az ügyemet. Pedig a fekete forradalom kirozásokkor, 1919 közepén nálunk üldözöbe vettek minden intézményt, amely zászlaján a szabad eszméknek, a felvilágosodottságnak és az önzetlen jótékonyágnak jelzavát hordta. Szóval üldözték azokat az embereket és azokat az intézményeket, amelyek az emberi szellem szabadságát elnyomó, a józan haladás kerekét megkötő, a szeretet egyenlőségének örök gátját képező reakciónak utjában állottak. Ezért üldözték a magyar szabadszolgálatosokat is. Hogy a magyar szabadszolgálatosoknak a tagjai valamennyien kifogástalan emberek lettek volna, azt épugy nem lehet állítani, minthogy közös embergyarlóságuknál fogva ezt egyetlen egy testületnek a tagjairól sem lehet állítani. Nem lehet állítani még a szentek társaságáról sem, mert ezek között is voltak, akik átmenetileg elhajoltak. Nem lehet állítani az angyalok társaságáról sem, mert ezek közül kerültek ki a bukott angyalok. Viszont a legféltetlenebb reakciónak sem sikerült bebizonyítani, hogy a szabadszolgálatosok egészében, intézményszerűen és működésének általánosságában romlott volna meg.

A sok éhezéért, akiket a szabadszolgálatosok jól tartottak, a sok hajléktalanért, akiket hajlékba fogadtak, a sok ruhátlanért, akiket felruháztak, a sok nyomorért, vakért, süketért, akiket ápolásba vettek, a sok tudatlanért, akiknek a lelkében a tudás világosságának szövetségét felgyújtották, mindezért megérdemelték, hogy én is, aki kívül állok, védelmükre keljek. Védelmükre keltem a legveszedelmesebb időben, amikor rajtam kívül igazán senki sem volt, aki a reakciónak ország-világ előtt megmondta volna a bűneit és le is írta volna ezeket a bűnöket. Ezért fogadtak engem szeretettel az amerikai szabadszolgálatosok és ezért nyílt meg előttem a washingtoni 33-as világphaly ajtaja. Az amerikai szabadszolgálatosok, a mikor tudomást szereztek arról a szegényről, amely engem az Amerikába való beutazás tilalmával ért, rögtön eljártak a washingtoni kormánynál a tiltó rendelkezés megváltoztatása érdekében.

* Aranyérmé, májduzzadásnál és derékfájásnál a Ferenc József keserűviz használata sok esetben gyógyulást s mindig kellemes megkönnyebbülést szerez. 6.

Humorban gazdag a szegényes karácsonyi vásár

Nincs üzlet és nincs vevő. — „Börze ma a kereskedelem...”

Más esztendőben ilyenkor már a természet fehér csipkéket készít magának a karácsonyi ünnepekre és a kereskedések kirakatai csillognak az új portékától. Reklámok indultak utnak november közepén a karácsonyi vásárra, a kirakat-rendezői serényen dolgoztak és most sehol semmi, vagy alig mutatkoznak új és változatos színek.

Munkatársunk megkérdezte a kereskedőket, mit várnak a karácsonytól.

A legtöbb kereskedő az üres üzletben az ablaküvegen át nézte az utca egyhangú életét. Ahol segéd volt, ott rendezgettek és nagy örömmel üdvözöltek az újságírókat abban a szörnyű tévedésben, hogy vevő jelentkezett a láthatáron. Szomorú jelenség, ha már az újságíró is vevőnek nézik és — pláne ha örülnek neki.

A kérdés: mi lesz karácsonyra, mit várnak, mit remélnék és a lei emelkedése vagy esése mennyiben befolyásolja az üzletmenetet, a forgalmat és a jövedelmet.

„Es léssen sírás, rivás, fogaknak csikorgatása” — mondja az Irás. A kereskedőknél ez a textus jut az ember eszébe, mert amit hall tőlük, az tökéletes hasonmása annak, ami Vinévé pusztulásakor tölthette be a puszták levegőjét.

— Karácsony? Hát lesz karácsony? Még talán a naptárból is kifejejtették — mondja egyik jó keserű humoru kereskedő és nem hajlandó kikököteni ebből a hangulatból.

— Rég volt, mikor a férfiak egy köpennyel, bundával lepték meg a nejeiket, vagy nejeiket. Esztendőről-esztendőre fogyott ez a fajta. A gavallér férj kipusztult lassan, mint esőben a mezei egér. Árú volna, jön is annak, aki pontosan törleszti a hitelt. Csak vevő nincs, pénz nincs.

— Nincs pénz uram, de ezt ne írja meg, mert mindenki tudja. Tehát elmaradnak még azok az ajándékok is, amiket esetleg vettek volna a magukat még gavallérnak tartó férfiak, vagy apák is. A férj vesz egy pár harisnyát, az asszony egy nyakkendőt s kész az angyalfia. Így nézünk ki uram!

A férfi és nőidivat üzletek tulajdonosai is mosolyognak, mint a kárvaltott gazda a jégvert vetésen.

— Minden attól függ, hogy szerencsés időben vette-e a svájci frankot. Börze ma a kereskedelem. Ha sikerült valamelyik kereskedőnek, mondjuk 30-an vásárolni a svájci frankot és az mondjuk 38-ra emelkedett, akkor kerestem. Ha ellenben a lei esett — vesztettem. Az árut nem változtathatom aszerint, ahogy én vásároltam, mert az ellenőrző közegek nem hiszik el és a közönség sem, hogy ugyanaz az áru egyik kereskedőnek többbe kerül, mint a másiknak, aszerint, hogy milyen alapon sikerült svájci frankot venni. Amit egyik hónapban keresek, a másikban leadam. Épen hogy élünk. Hol nyerek, hol ráfizetek a valuták hullámozása szerint. Mindenki csak a legszükségesebb dolgot fogja venni karácsonyra, azt is kis mértékben. Nehány gallér, kézelő, nyakkendő, egy blúz vagy ilyen apróság lesz az angyal iszákjában.

— Én dollárban, fontban vagy hollandi forintban vásárolok. A szőrmét például csak fontban fizethetem — mondja egy nagyobb divatárú kereskedő. — A legkeresettebb, legdivatosabb ma az opozón szőrmé. Ez volt régebben is a legkedveltebb és ruganyossága, szépsége, tartóssága, nehezen kaphatósága miatt ez is marad. De

drága és emelkedni fog az ára, mert emelkedik a font. Épen ezért ez a szőrmé már nagyrészt elkelt. Főképpen a valódi és első osztályú, dus opozón szőrmé. A többi fajta nem olyan alkalmas gallérnak, kézelőnek, nehéz, sok a hamisítvány is — egy szóval várja a telet.

— A tél elmaradását a kereskedők nagyrésze, akik ugyebár berendezkedtek előre kis pénzökkel a téli szezonra, súlyosan megsínyli és a jövő télig árujuk kamat nélkül fekszik, ha nincs elég forgó tőkéje, bele is bukhat a természeti viszonyok változásába. No és még egy van: nálunk nyitva az ajtó mindig. Minden társadalmi akció a mi ajtónkat találja meg elsőnek és vannak ilyen mellékes kiadásaink elég szép summára tevően.

Igy beszél a legtöbb kereskedő. De az igazi angyal a játékkereskedésben szedi össze az angyalfiait. A gyerekeknek nem szabad éreznie a nyomorúságot, a pénztelenséget, lesz még elég ideje hozzá, ha meg nő. A szülői szív előteremtí az örömet arra az egy estélyre hármii áron.

— Mi karácsonykor keressük meg jóformán egész esztendői kitaratásunkat — mondja egyik játékkereskedő. — De most olyan drága lett minden játék, hogy nagy vásárra nem számíthatunk. A szép játékokat Svájcban és Nürnbergben készítik, csak a legjobb valutaért tudunk vásárolni. Jószerencse, hogy Árdos tanár még készít helyben játékokat s onnan is fedezhetjük szükségleteinket. Ötletes dolgok, de nem elegendő egy karácsonyi vásárhoz. Külföldről is kell hozatnunk. Még nem érkezett meg a portékánk. Nagyrészt hitelre vesszük, ha lesz vásár kifizetjük, ha nem lesz — hát ettől őrizzen minket az Isten.

A kereskedők őszinte és jogos panaszához esatlakoznak az iparosok is. A csizmadiák kijelentették, hogy nem emlékeznek ilyen rossz vásárra, mint az idei volt. Nincs hó, nincs tél — nem sürgős a parasztnak a csizma. Hasonlóan panaszol a suszter is. Minden reménységök, hogy Mikulás pénzt és havat hoz az iszákjában.

Gonda Testvérek

cipőkereskedők

Értesítjük a t. vevőközönséget, hogy saját üzelműben külön mérték utáni osztályi rendeztünk be. Mérték utáni cipők minden formában és kivitelben 24 óra alatt készülnek. Mintacipőink Parkszálloda épületben levő üzletünkben megtekintethetők. Megrendelések ugyanott eszközölhetők. Női-, férfi-, gyermekek-, utcai és estélyi cipők állandó nagy választékban.

Hócipők,

sárcipők és házicipők

megérkeztek.

Szaját érdekében kérem meggyőződni, hogy a legolcsóbb bevásárlási forrás

KLEIN ÖDÖN cégnél

Fia: M. Vitéz (v. Nagy) (14). Csal. Victor (Károly) - utca sarok

Gyermek kabát . . . 600 Lejtől
Leányka . . . 650 "
Női . . . 800 "
Himalája női szvetter . . . 550 Lei
Fehér vattás 2 személyes paplan 725 Lei

Férfi és nőiszövedek, vászon, zefir, harisnyák nagy választékban. — **rövidáruk**
Szabó és cipészkelek
DMC hímző Lei 475 Clark cérna Lei 14 —

Uj mezőgazdasági vállalat

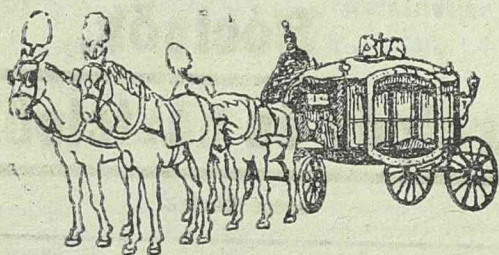
Mint értesülünk, a kormány megadta az autorizációt Agrocomercia R. T. működéséhez. A cég tudvalevőleg nemrég alakult 6.000.000 lei alaptőkével. Akkori téves információink szerint a vállalat üzleti célja gyanánt a kisajátított tartálföldek kibérlését jelöltük meg. Most, hogy a hivatalos lapból a vállalat autorizációjáról értesülünk, alkalmunk volt a részvénytársaság üzleti céljaiba betekintést nyerni.

A vállalat első sorban az általa kezelt, általánosan ismert a nagyváradi—aradi vasútvonal központjában fekvő Tamásdai mintagazdaságra támaszkodva, mezőgazdasággal kapcsolatos kereskedelmi és ipari tevékenységet óhajt kifejteni. Forgalomba fogja hozni a mintagazdaság terményeit, nemesített és kiválasztott vetőmagvait, a melyek a gazdák részéről eddig is keresettek voltak. Kerti gazdaságából terményeit és magvait fogja a piacra hozni. Egész Erdélyben ismeretes tenyészállataival és különösen a Schaumburg Lippe herceg tulajdonából átvett első Napoleon császár korából származó kizárólagosan az uradalomban tenyésztett tenyészkosokkal óhajt szolgálatot tenni az ország állattenyésztésének. Ezen tenyészkosokból az elmúlt évben 14 darabot már az állam vásárolt meg. Az 1814 óta évenként szortírozott legkiválóbb minőségű gyapjumintái curiosum gyanánt szolgálnak.

A vállalat tervbe vette még a gazdálkodó társadalom érdekeinek felkarolását. Közvetítői szerepre is vállalkozik és bizonyos tevékenységet óhajt kifejteni a gazdák javainak kicserélése és szükségleteinek kielégítése céljából. Tárgyalásokat folytat nagyobb külföldi cégekkel gazdasági cikkek, export és import lehetőségek tárgyában.

Mintaszerűen berendezett árpagyöngygyárából különböző minőségű árpagyöngygyel és hántolt borsóval áll a közlelmezés szolgálatába. A tervbe vett gyümölcsészet és gyümölcskonzervgyár megteremtése céljából is megtette a kezdeményező lépéseket. A szintén üzleti célul tűzött halastavak létesítésével a kedvező konjunktúrát várja.

A vállalat igazgatóságában erdélyi és regátbéli kiválóságok foglalnak helyet. Vezérigazgatója Erdély egyik legkiválóbb gazdasági szakértője: Hódos Dezső, akinek működéséhez nagy reményeket fűzünk. A részvénytársaság Nagyváradon Strada Bratianu (Szaniszló-utca) No. 1—a. alatti üzlethelyiségében működését már meg is kezdte. A legutóbbi igazgatósági gyűlésen az igazgatóság Sebek Béla társasági főtisztviselőt cégjegyzői joggal ruházta fel.

Halálozás

Alkalmával a családtagok saját érdekükben keressek fel a Germán Károly utóda „Kegyelet” keresztény temetkezési intézetét, hol a legolcsóbb és legszebb temetéseket rendezik. — Különösen felhívom a közönség figyelmét arra, hogy üzletem a Sas-passagében van a vaskereskedés mellett. Oradea-Mare. Teljes tisztelettel:

Germán Károly utóda Tarsoly

Roska Márton professzor előadásai Nagyváradon

A bihari őskori leletekről írott tudósításaink során megírtuk, hogy dr. Karácsónyi János püspöknek, a Bihari Múzeum-Egylet elnökének felhívására dr. Roska Márton archeologus, a Kolozsvári múzeum hírneves tudósa Biharra jött s véleménye szerint a véletlen egy olyan őskori telepet tárt fel, amelyhez hasonló kulturtörténeti szempontból egész Európában nincs, páratlanul áll az eddigi tudományos kutatások eredményei között. A telep évezredeket szemléltet egymásföle helyezett temetőivel. A kormány Roska Márton előterjesztésére betiltotta a telepen a tulajdonos cserépgyár ásatásait, hogy majd a tudomány emberének vezetése alatt szakszerűen fedjék föl a csodálatos kulturtörténetet nyújtó temetőket.

A kutatást Roska Márton egyetemi tanár fogja vezetni s a feltárt kincsek a Múzeum-Egylet tulajdonába mennek át, amely az ásatásokat anyagi viszonyaihoz képest segíteni fogja. Ez az összeg azonban nem elég. Még vagy hét ezer leire van szükség, melyet Roska professzor úgy vél, összeszerelni Nagyvárad kulturális közönségétől, hogy előadásokat tart, amelyen belépődíj helyett mindenki annyival járul a kulturális célhoz, amennyivel akar.

Az első előadást a történelmi társulat **November 27-én délután 6 órára** tűzte ki a Katholikus Körben.

Archeologiai előadást Nagyvárad közönségének ritkán van alkalmuk hallani. A kiváló tudós vetített képekkel illusztrálja előadását és általában olyan színvonalon tartja, hogy mindenki megérthesse és tanulhasson belőle. A tűz művelődés történeti jelentőségéről fog dr. Roska Márton első ízben előadást tartani, amely ha nem is speciálisan bihari vonatkozású téma, de mindazonáltal lesz Biharról is szó benne. Amennyiben a nagyváradi közönség megfelelő megértést fog tanúsítani, folytatni fogja az előadást más közérdekű dolgokkal, de minthogy mindennek alapja a tűz, így az első lépést azzal kell kezdeni és fokozatosan előre haladva jut el a bihari őskori telepek embereinek életéhez.

Évezredek történelme, fejlődése tárul föl a vetített képeken s a professzor előadásában és éppen ezért fontos lenne, hogy az iskolák igazgatói a diákság figyelmét felhívják a megjelenésre és általában az ifjúságnak meg kell jelennie. De nem hiányozhat ismeretei kibővítése végett a kereskedő és iparos társadalom sem, amint a budapesti Uránia előadásait is ők hallgatják a legszorgalmasabban, hogy tudásuk színvonalát emeljék. Az abszolút műveltségű családok amúgy is ott lesznek a kiváló tudós értékes előadásán.

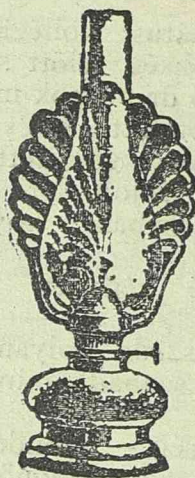
Női bőrkalap

női bőrkefényű és női mellény újdonságok ismét érkeztek az

Old-Englandba.

**AZ EVANGÉLIKUS NŐ-
EGYLET MŰSOROS
TEADÉLUTÁNJA
a Kath. Körben.
vásárnap 6 órától**

Üvegkereskedők

A közelgő lámpa sálszon alkalmával ajánlunk raktárról bármilyen nagy tételben fali, függő és asztali lámpákat, lámpasrófokat, lámpabeleket, kézilámpásokat, lámpaalkatrészeket, opál és kupolaernyőket.

Árunk a legversenyképesebbek

Kérjen árajánlatot!

Komlós Testvérek

üveg és porcellán áruháza

Oradea-Mare (Nagyvárad) Nicolae Jorga (Zöldfa)-utca 13. Telefon 372.

Próbálja meg, nem bánja meg!

ha ruháját **DÁVID és KOHN** uriszabóknál, Str. Alexandri (Teleki-u.) 4. szám alatt készített legizlésebb kivitelben, az alanti árak mellett:

Árjegyzék:

Zakó díftöny	800 Lei
Felső tő	
Raglán	700 Lei
Uiszter	
Téli kabát, sima	800 Lei
Téli kabát Hamilton v. Lord	900 Lei

Estélyi ruhák julányos árban, a legszebb kivitelben

Ujdonság, ami még eddig nem volt

Londonból

Őszi szövetalmegérkeztek!!

Elsőrendű munka — olcsó szolid árak!!

Hackmayer uriszabó
Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 2. sz.

Őszi kalap újdonságok

uri divat elkkok

Róth M. Utóda
cégnél, Mária királyné-tér 3.

Bohvaros Lajos

uri szabó

Str. Postei (Uri-utca) 5

Nem üres reklám

jól és olcsón vásárolhat

Witraelnél

Avram Iancu (Kossuth) u. ca 5.

Női és férfi szövetek, barchet, flanel, schifon, vásznak stb.

* Diszített bőrkalap 150 lei a „Ritában.”

Costüm- és kabát divat szövetek
Sealskin, plüschök, bársonyok, szelymek, bélések, gombok, csatlok és hozzávalók. — Férfi

öltöny, kabát és raglán szövetek.
Nagy választék. — Olcsó, szabott árak!
Cziller Imre nagyáruházában.

A kamarában vitatták a Averescu-párt kormányképességét

Bukarestből jelenti a Rádó: A Kamarai napközi ülésén Moldoveanu besszarás képviselő a földosztás ügyében szólt.

oni képviselő a földosztás körül előszabálytalanságokat teszi szóvá és a pénzügyminisztert, intézkedjék, ne követeljük a földet nyert parasztoktól a föld árának teljes összegbeni kifizetését.

Után áttértek a felirati vita folytatására.

Amamdi liberális rámutat az agrárpolitika befejezésének fontosságára. Foglalkozik az ellenzéki pártok magatartásával és megállapítja, hogy a nemzeti párt csatlakozást okozott a román népnek, a kisebbségek érdekeivel spekulálva a legnagyobb ellenségeivel (?) is találkozott. Foglalkozik az Averescu-párt vezetésével, amelyről a lapok azt írják, hogy jelenlegi kormányának utóda lesz.

Amamdi közbejött: Kezembem vannak az összes szálak, amelyek egy új Averescu-kormány felé vezetnek.

Amamdi Vintila: Olyan sok munkánk van, hogy teljesen kizárt dolog, hogy elhagyjuk helyünket.

Amamdi: megállapítja, hogy Averescu az ellenzék hibájából kerülhet hatalomra.

Amamdi: Inkább az intrikák folytán.

Amamdi: A szövetkezetekről beszél, amelyek működését a kormány különböző intézkedésekkel megátalja. Szóvá teszi a földosztásnál történt visszaéléseket és jelenti, hogy az ország megmentése az az, amit a pártok együttes munkájától függ.

Amamdi: megállapítja, hogy Averescu az ellenzék hibájából kerülhet hatalomra.

Amamdi: Inkább az intrikák folytán.

Amamdi: A szövetkezetekről beszél, amelyek működését a kormány különböző intézkedésekkel megátalja. Szóvá teszi a földosztásnál történt visszaéléseket és jelenti, hogy az ország megmentése az az, amit a pártok együttes munkájától függ.

Amamdi: megállapítja, hogy Averescu az ellenzék hibájából kerülhet hatalomra.

Amamdi: Inkább az intrikák folytán.

Amamdi: A szövetkezetekről beszél, amelyek működését a kormány különböző intézkedésekkel megátalja. Szóvá teszi a földosztásnál történt visszaéléseket és jelenti, hogy az ország megmentése az az, amit a pártok együttes munkájától függ.

Amamdi: megállapítja, hogy Averescu az ellenzék hibájából kerülhet hatalomra.

Amamdi: Inkább az intrikák folytán.

Amamdi: A szövetkezetekről beszél, amelyek működését a kormány különböző intézkedésekkel megátalja. Szóvá teszi a földosztásnál történt visszaéléseket és jelenti, hogy az ország megmentése az az, amit a pártok együttes munkájától függ.

Amamdi: megállapítja, hogy Averescu az ellenzék hibájából kerülhet hatalomra.

Amamdi: Inkább az intrikák folytán.

Amamdi: A szövetkezetekről beszél, amelyek működését a kormány különböző intézkedésekkel megátalja. Szóvá teszi a földosztásnál történt visszaéléseket és jelenti, hogy az ország megmentése az az, amit a pártok együttes munkájától függ.

Amamdi: megállapítja, hogy Averescu az ellenzék hibájából kerülhet hatalomra.

Amamdi: Inkább az intrikák folytán.

Amamdi: A szövetkezetekről beszél, amelyek működését a kormány különböző intézkedésekkel megátalja. Szóvá teszi a földosztásnál történt visszaéléseket és jelenti, hogy az ország megmentése az az, amit a pártok együttes munkájától függ.

Amamdi: megállapítja, hogy Averescu az ellenzék hibájából kerülhet hatalomra.

Amamdi: Inkább az intrikák folytán.

Amamdi: A szövetkezetekről beszél, amelyek működését a kormány különböző intézkedésekkel megátalja. Szóvá teszi a földosztásnál történt visszaéléseket és jelenti, hogy az ország megmentése az az, amit a pártok együttes munkájától függ.

Amamdi: megállapítja, hogy Averescu az ellenzék hibájából kerülhet hatalomra.

Amamdi: Inkább az intrikák folytán.

Amamdi: A szövetkezetekről beszél, amelyek működését a kormány különböző intézkedésekkel megátalja. Szóvá teszi a földosztásnál történt visszaéléseket és jelenti, hogy az ország megmentése az az, amit a pártok együttes munkájától függ.

Amamdi: megállapítja, hogy Averescu az ellenzék hibájából kerülhet hatalomra.

Amamdi: Inkább az intrikák folytán.

Amamdi: A szövetkezetekről beszél, amelyek működését a kormány különböző intézkedésekkel megátalja. Szóvá teszi a földosztásnál történt visszaéléseket és jelenti, hogy az ország megmentése az az, amit a pártok együttes munkájától függ.

Amamdi: megállapítja, hogy Averescu az ellenzék hibájából kerülhet hatalomra.

Amamdi: Inkább az intrikák folytán.

Amamdi: A szövetkezetekről beszél, amelyek működését a kormány különböző intézkedésekkel megátalja. Szóvá teszi a földosztásnál történt visszaéléseket és jelenti, hogy az ország megmentése az az, amit a pártok együttes munkájától függ.

Amamdi: megállapítja, hogy Averescu az ellenzék hibájából kerülhet hatalomra.

Amamdi: Inkább az intrikák folytán.

Amamdi: A szövetkezetekről beszél, amelyek működését a kormány különböző intézkedésekkel megátalja. Szóvá teszi a földosztásnál történt visszaéléseket és jelenti, hogy az ország megmentése az az, amit a pártok együttes munkájától függ.

Amamdi: megállapítja, hogy Averescu az ellenzék hibájából kerülhet hatalomra.

Amamdi: Inkább az intrikák folytán.

Amamdi: A szövetkezetekről beszél, amelyek működését a kormány különböző intézkedésekkel megátalja. Szóvá teszi a földosztásnál történt visszaéléseket és jelenti, hogy az ország megmentése az az, amit a pártok együttes munkájától függ.

Amamdi: megállapítja, hogy Averescu az ellenzék hibájából kerülhet hatalomra.

Amamdi: Inkább az intrikák folytán.

Amamdi: A szövetkezetekről beszél, amelyek működését a kormány különböző intézkedésekkel megátalja. Szóvá teszi a földosztásnál történt visszaéléseket és jelenti, hogy az ország megmentése az az, amit a pártok együttes munkájától függ.

Amamdi: megállapítja, hogy Averescu az ellenzék hibájából kerülhet hatalomra.

Amamdi: Inkább az intrikák folytán.

Amamdi: A szövetkezetekről beszél, amelyek működését a kormány különböző intézkedésekkel megátalja. Szóvá teszi a földosztásnál történt visszaéléseket és jelenti, hogy az ország megmentése az az, amit a pártok együttes munkájától függ.

Amamdi: megállapítja, hogy Averescu az ellenzék hibájából kerülhet hatalomra.

Amamdi: Inkább az intrikák folytán.

Amamdi: A szövetkezetekről beszél, amelyek működését a kormány különböző intézkedésekkel megátalja. Szóvá teszi a földosztásnál történt visszaéléseket és jelenti, hogy az ország megmentése az az, amit a pártok együttes munkájától függ.

Amamdi: megállapítja, hogy Averescu az ellenzék hibájából kerülhet hatalomra.

Amamdi: Inkább az intrikák folytán.

Amamdi: A szövetkezetekről beszél, amelyek működését a kormány különböző intézkedésekkel megátalja. Szóvá teszi a földosztásnál történt visszaéléseket és jelenti, hogy az ország megmentése az az, amit a pártok együttes munkájától függ.

Amamdi: megállapítja, hogy Averescu az ellenzék hibájából kerülhet hatalomra.

Amamdi: Inkább az intrikák folytán.

Amamdi: A szövetkezetekről beszél, amelyek működését a kormány különböző intézkedésekkel megátalja. Szóvá teszi a földosztásnál történt visszaéléseket és jelenti, hogy az ország megmentése az az, amit a pártok együttes munkájától függ.

A magunk részéről csak örömeinkre: a fenti komoly és megbízható nyilatkozatok alapján a fogyasztó községet megnyugtathatjuk.

Egy vagon postai nyomtatványt csomagolás céljára sikkasztottak el

Kétszázezer leiel megkárosították a postát — Marini vezérinspektor nyilatkozik a nyomtatvány lopásról

Hetek óta folytatnak nyomozást a postán egy ügyben, amely az első pillanatban nagystíli aklapásnak és fontos nyomtatványok szisztematikus eltüntetésének tűnt fel és a lopásról a legfantasztikusabb hírek terjedtek el a városban.

A posta ellenőrző közegei a legszigorúbb nyomozást vezették le, amely hamarosan tisztázta az egész ügyet és bebizonyította, hogy csak szimpla, aránylag kisstíli lopást követett el egy postatisztviselő és hogy kilenc hónapon keresztül zavartalanul folytathatta ezt a lopást, annak egyedüli oka a kellő ellenőrzés hiánya. Hogy pedig az ellenőrzés ilyen hiányos, annak kizárólag a kormányhatóság az oka, amely ezen a legfontosabb intézményén spórol. A postatisztviselők fizetése aránytalanul csekély, úgy, hogy egyrészt megfelelő kvalitású tisztviselő, aki ma akar köztisztviselői pályára menni, nem megy a postára. De meg másrészt azok a tisztviselők, akik a postánál szinte nevétségesen csekély fizetésért dolgoznak, természetesen megszedülnek, ha minden komolyabb ellenőrzés nélkül a rajtakapás veszedelmétől is biztosítva, saját nyomorult kis egzisztenciájukon akarnak javítani.

Ennek a helyzetnek az áldozata Bacher József tisztviselő is, aki kilenc hónapon keresztül zavartalanul sikkasztotta el a reá bízott anyagraktárt.

Bacher József a postaigazgatóság műszaki osztályához volt beosztva és Górun inspektor mellett kezelte az anyag és nyomtatványraktárt.

A postaigazgatóság nyomtatványraktárában olyan halmaz nyomtatvány van felhalmozva, hogy még egy vagon papírhiányát is alig vehetik észre.

Csomagolásra használtak fel kétszáz ezer lei értékű nyomtatványt

A nyomozás megállapította, hogy Bacher József társérdekelt Porges Géza Dudek-utca 2. szám alatti kozmetikai cikke és fűszerárúüzletében. Különösen sok kozmetikai cikk kerül ki az üzletből és természetesen ennek a csomagolásához rengeteg papír kell. Erre a célra használta fel Bacher az értékes postai nyomtatványokat.

Levélhordókkal naponta rendszerint háromszor 20—20 kilogramm nyomtatványt küldött

a Dudek-utcai üzletbe. Itt azután nem válogatott és a nyomtatványraktár legértékesebb és legdrágább nyomtatványait sem kimélte. Drága és nehezen előállítható regiszterlapok, pénzkezeléshez szükséges nyomtatványok, táviratblanketták egész halmaza vándorolt át naponta a Dudek-utcai boltba és a nyomozást lefolytató postainspektor véleménye szerint kilenc hónap alatt, amióta a papírlopást folytatja, legalább

tízezer kilogram, tehát egy vagon nyomtatványt loptak ki a postai raktárból.

Hogy a fontos postai nyomtatványoknak az utcára való kihurcolása mit jelent, azt legjobban akkor érthetjük meg, ha azt mérlegeljük, mi történhetik, ha a nyomtatvány illetéktelenek kezébe kerül és azt büntös célokra használja fel.

Magának az ellopott nyomtatványnak az értéke hozzávetőleges számítás szerint is megközelíti a

kétszázezer leit.

de ha most kellene azt beszerezni: jóval többbe kerülne. Eltekintve attól, hogy néhány nyomtatványt most nem is lehet pótolni.

Feltűzött likvidációs iratok és dosziék

Megállapította még a nyomozás, hogy Bacher a posta irattárából az 1915—1918. évi levelezésekből egész dosziékat és pénztári kiutaló iratokat halmazokban vitette a lakására és a

fontos iratokkal, amelyekre a Magyarországgal való likvidációs tárgyalásoknál is szükség lehet,

tűzet raktak és tűzgyújtásra használták fel. A házkutatás alkalmával is egész halom ilyen aktát találtak a fászlájában Bacher lakásán.

A vezérinspektor nyilatkozata

Munkatársunk felkereste Marini Aurél postai vezérinspektor urat, aki ismertette előttünk a nyomozás adatait és a következőket mondotta:

— A legnagyobb mértékben megdöbbentett a nyomtatványlopás és természetesen azonnal jelentettem a rendőrségnek a dolgot.

— A magam részéről a legszélesebb körben megindítottam a nyomozást és a

„Apolló” mozgószínház.

Vasárnap — hétfő — kedd

Lola Montez

Életrajz 8 felvonásban.

Főszerepben: Ellen Richter.

fejelemi vizsgálatot. Ma készültem el azzal a jelentéssel, amelyet Bukarestbe küldök a postai főhatósághoz.

— Az én véleményem az, hogy Bacher egyáltalában nem lehetett tisztában azzal, mekkora horderejű a lopás, amit elkövette, mert, meg vagyok győződve, különben nem okozott volna ekkora kárt a postának.

— Minden intézkedést megtettem, hogy az ellenőrzést szigorítsuk és ezáltal a hasonló eseteket meggátoljuk.

Jónás Demeter nyilatkozik Tatu tanácsos vádjaira

Két gazdasági tanácsosa lesz a városnak.

A gazdasági tanácsosi állás ügye egyelőre holt pontra jut, miután Hodor prefektus és Bucico polgármester tárgyalásuk alkalmával egy olyan pattformban állapodtak meg, mely tökéletesen eleget tesz a miniszteri rendelkezésnek minden huzavona nélkül. Miután a gazdasági reszortnak amúgy is sok bonyolult ágazata van kettéosztották a gazdasági tanácsosi hivatalt és két gazdasági tanácsosa lesz a városnak.

Dr. Tatu tanácsos ebbe a helyzetbe belenyugszik s kijelentette, hogy hatáskörében nem érzi magát sértve állása kettéosztása által, bár nem hagyja félbe azt az akciót, amellyel a kormánytól akar hatni, hogy vonja vissza Jónás Demeter kinevezését.

Jónás Demeter viszont Tatu tanácsos vádoló állítására a „Nagyvárad” útján a következőket hozza nyilvánosságra:

Igen tisztelt Szerkesztő Úr!

Tatu Miklós urnak a „Nagyvárad Estilap” tegnapi számában megjelent s szemlévemre vonatkozó kijelentéseire a következőket jegyzem meg:

A cikk tendenciája bővebb magyarázatra nem szorul. Hogy pedig a íeltett cikk a valóságnak mennyiben felel meg, az érdeklődők felvilágosítást nyerhetnek a gazdasági ügyosztályhoz beosztott tisztviselőktől. Különben pedig, mint fegyelmezett tisztviselő, kértem felettes hatóságomnál az ügy bevizsgálását s így az érdeklődők szíves türelmét kérem addig is, míg a folyamatban levő vizsgálat befejezést nem nyer. A Tatu Miklós elleni fegyelmi iratokból azonban már most meggyőződhetnek rágalmazó személyét és intencióját illetőleg.

A magam részéről tiszta és nyugodt lelkiismerettel kijelenthetem, hogy dr. Tatu Miklós úr nyilatkozata szemérsékedt hazugság.

Jónás Demeter.

A „Nagyvárad” készséggel ad helyt Jónás tanácsos nyilatkozatának is és bevéria a vizsgálatot, mely hivatva van minden részletében tisztázni Tatu tanácsos vádjait.

Jön Jön
Ben Aroliy Bey
és **Anne Aroliy**
meglepő új műsorral az
Apolló moziban

NŐI KABÁTOK

ruhák, blúzok, pongyolák
és női kalapok legújabb
sabbán

HEVESI

Párisi divatruházában,
Str. Nic. Iorga (Zöldfa-u.)

Ciorogar püspök beszéde

Röviden megemlékeztünk már Ciorogari püspöknek a szenátusban tartott beszédéről. Most előttünk van a szenátusi napló szerint a beszéd szó szerinti szövege.

A püspök a beszédben mindenekelőtt azokkal a vádakkal foglalkozott, amit a külföldön hangoztatnak Románia ellen. Kifejti, hogy Románia a legteljesebb szabadságok országa.

— Itt sétálnak azok, akik bennünket bántalmaztak. Nagyváradon például az utcán járkál Katz Béla, Kun Bélának a barátja, a bolsevik idők népbiztosa. Senki sem bántotta. Azt hiszem ha Kun Béla is — aki Váradról indult ki — visszajönne, a román nagylelkűség folytán szabadon sétálhatna. Nincs már hosszú élet az én számomra, de azt hiszem, még látni fogom Kun Bélát Nagyváradon. Ime a mi lelkiünk zsarnoksága.

Illusztrálja ezután a román nép lelkületét, amely humanus és mégis az ő szes utódállamok között Romániát vádolják barbársággal. De nemcsak a magyar propaganda az oka, hogy Romániának rossz híret keltik, hanem mert mi is elkövettük azt a hibát, hogy az új Románia létrejöttekor nem készítettünk kormányzati programot egyházi, kulturális, gazdasági teendőinkről. Erre a programra szükség van, — függetlenül a kormányváltozásoktól, — mert ennek a hiánya az oka azoknak a rázkódásoknak és bizonytalanságoknak, amiket a kormányzásban tapasztalunk.

Áttér ezután a püspök az agrarreformra és azt fejtegeti, hogy a román parasztság az erdőkbe és hegyekbe szorítottván a magyar időkben, most sem juthatott földhöz, mert ahol lakik, ott nincs termőföld. Váradtól kiindulva a falvak egész során keresztül a magyarok jutottak földhöz. Ha tehát itt történt telepítés, akkor a kisebbségeket telepítették. Rátér ezután arra, hogy az ország biztonsága megkívánja, hogy a határ mentén a románok földhöz jussanak. Román gyarmatosítást követel a határ mentén. Foglalkozik ezután azzal a váddal, hogy kulturális téren üldözik a kisebbségeket. Illusztrálja, hogy annak idején a románság Erdélyben milyen nagy áldozatot hozott iskolái fenntartására. A magyar állam a határokon mindig sok iskolát létesített. Most a kisebbségek elnyomtatásról kiabálnak, ha a román állam a határokon kulturális intézményeket létesít.

— Hazugság — mondja a püspök, — senkisémet érintette az ő intézményeiket egy pillanatra sem. Ellenkezőleg. Az történt, hogy szilárd kulturális program hiányában egyes referensek kezére jutott az iskolák sorsa és az ő működésük folytán odaajutottunk, hogy a mi felekezeti iskoláink pusztulnak (t. i. a gör. keletiek), ellenben az övék (a magyaroké) virágznak.

A püspök ezután a nyelvi kérdésre tért át és kijelenti, hogy míg a magyaroknak — kisebbségben lévén országukban — erőszakolniuk kellett a magyar nyelvet, a román nyelv viszont — a román nép nagy többségénél fogva — önmagától fog hódítani, mert a többségnek abszorbeáló ereje van. A nyelv erőszakolásra vonatkozó rendelkezéseket jóvá kell tenni, mert ezeket a románok ellen használják ki. Ha szilárd kulturális program volna, az ilyen rendelkezések nem ismétlődnének meg.

— A nyelvkérdés terén a teljes szabadság alapján állunk és senkit nem kényszerítünk, mert aki Romániában lakik, az önmagától elsajátítja a román nyelvet. Kulturális tekintetben az erdélyi városok az övék, az ő kulturális intézményeikkel. És amint nem lehet senkinek kitépni a nyelvét, úgy nem lehet senki kezéből kiragadni a kalapácsot, hanem álljunk munkához és vigyük oda azt a román agyvelőt, amely ha bárki mellé állítjuk győzedelmessé válik.

meskedni fog és csak ezen az úton olajunk meg a román kultúra kérdését.

Ezután foglalkozik a püspök a sok románosításának vádjával s kijelenti, hogy csakis új kulturális intézmények és okos ipari politikával lehet szó az eszaki románosításról. A debreceni és szegedi egyetemekkel szembe kell állítani a magyarság egyetemeinket is, főleg a határszélen. A kalapács, könyv és kalapács: ezek legvégső románosítás eszközei. Áttér ezután a vádra, hogy itt elveszik az egyházak gyönyörű. Összehasonlítást tesz a katolikus és az orthodox egyházak vagyona között hangoztatja, hogy a váradai katolikus ház 140.000 hold vagyonával szembe a gör. kat. egyháznak egy hold földje van és így igazságos az a törvény, amely a katolikusnak 100 holdat hagy és a gör. püspökségnek 100 holdat ad. De emellett a katolikus egyháznak még a római óriási egyéb vagyona maradt. Ellenben a gör. az orth. egyház erdőt kért, ez elutasították, mert még az új agrártörvény is fenntartja a privilégiumokat. Az agrárreformot feltétlenül revízió alá kell venni, mert igen nagy egyenlőtlenséget tükröz fel az orth. egyház javára.

A vallási szabadságra tér át ezután a beszéd és azt fejtegeti, hogy a nagyváradai kath. püspök ma is kormányozza a magyarországi híveit. Az egyházak nálunk abszolút szabadságot élveznek. Ez szemben azt hangoztatja, hogy Magyarországon a román iskolákba csendőrséget vezettek, a halottakat nem szenteltek be, a román gyerekeket nem keresztelik meg, sőt egy Cornea Simon nevű román papot megverték, mert nem köszönt a csendőrségnek.

Ezután a demokráciáról beszél a püspök. Mikor Lipcsében lakott, látszólag szembe Marxot és látta miként bontogatja szárnyait a szociáldemokrácia. Látta a merényleteket. Megfigyelte, hogy nálunk miként hirdetik a szociális doktrínákat, amelyek az egyház és nemzeti szellem ellen dolgoztak. A szociális demokrácia kezében volt. Ebből nőtt ki a gyilkos bolsevizmus és elpusztította az államot, a román nép ellensége. Az igazi demokráciát az egyház produkálja.

VIGADÓ mozgószínház.

Ma, vasárnap utoljára

A technika csodája

A beszélő mozi

Edison csodálatos
találmánya.

A film angolul és franciául beszél
és énekel is.

Az előadások kezdete: fél 4, fél 6,
fél 8 és negyed 10 órakor.

A fél 4 órás előadás mérsékelt helyárú.

Kedvezményes jegyek érvénytelenek.

ta és nálunk az idegenből hozott demokrácia nem talál talajra.

Az unifikálásra tér át ezután a püspök és hibáztatja, hogy ezen a téren sincsenek egységes elvek, nincs szilárd program. A centralizmus a románok közti ellenségeskedés egyik forrása, de viszont Erdély autonómiájának hangoztatása bűn a haza ellen. A centralizmus és autonómia közti összetűzést okosan kell levezetni egy bölcs egységesítő politikával. Példákkal illusztrálja, miként képzei el ezt.

A beszéd ezután magas nivóu filozofikus fejtegetéssel fejeződik be az erkölcsi törvényekről, a nemzeti eszméről, az ifjúság morális neveléséről.

Néprajzi muzeumot kér a könyvtár igazgatója

A városi könyvtár igazgatója, Popp Virgil, tegnap beterjesztette a városi tanácshoz a könyvtár jövő évi programját. A negyvenezer kötetet meghaladó hatalmas könyvtár ma már nem fér el a közlelmelés épületében és különösen a történelmi, esztétikai, orvosi munkák gazdag könyvtára a folyókra szorult. Igen értékes ma már a román nyelvű könyvtár, amelyet Popp Virgil igazgató nagy körültekintéssel állított össze. A fejlődés, amit a könyvtár az utolsó két esztendőben elért, elsősorban a városi tanácsnak köszönhető, amely jóval nagyobb megértést tanúsított a könyvtárral szemben, mint a múltban, minden vásárláshoz hozzájárult és kiutalta a kért összeget. Egy modern forrás munkákat nyújtó könyvtárrá emelkedett a városi könyvtár és abban a helyzetben van, hogy terjeszkedése elől a teret elárni indokolatlan és célszerűtlen lenne. Ezt fejt ki egyebként az igazgató jövő évi programjában a tanács előtt és kéri, hogy az egész épületet adja át a város a könyvtár céljaira. A földszinten levő nagy teremben el tudnák helyezni a román olvasó szobát s a melléktermekben a román könyvtárat, míg a magyar könyvtár a mai emeleti helyiségekben maradna. Kéri az épület kijavítását és a megiehetősen elhanyagolt udvar stilszerű parírozását.

Étrelvaló eszme az is, hogy egy szobában egy munkacsoport könyvkötészetet állítsanak fel, mert a múlt évben 120 ezer lelt költötték a könyvek kötésére, amiből a könyvkötészet reuzálni tudna és a város szükségleteit is ellátna. Azt reméli az igazgató, hogy ezt idővel városi nyomdával is bővítheti.

Kéri továbbá a tanácsot, kérje meg az igazságügyi isztert, hogy a nagyváradi főügyészség területén levő nyomdát kötelezze a köteles példányok beszo-gálathására, ami a könyvtár anyagát gyarapítaná.

Igen értékes az a gondolata is az igazgatónak, hogy az udvarban levő nagy magtárhelyiséget néprajzi muzeum céljaira átalakítani és átadni kéri. A kolosvári EKE néprajzi muzeumnak és a nagyszebeni tisztán román néprajzi muzeumnak Biharból vajmi kevés tárgya van. Bőséges anyagot nyújt Biharmegye egy néprajzi muzeum számára, amelynek értéket és tudományos szükségességét felesleges fejtegetni.

A könyvtárigazgató beadványa közelebből a tanács elé kerül, amely minden bizonnyal teljesen elfogadja s magáévá teszi a könyvtár-igazgató szép kulturális törekvéseit.

* Kabát, kosztüm és női ruhaszövet, csikos aliszövet, férfi-öltöny és átmeneti szövetek, kabátbélések, bársonyok, pongyola-kelmék oly óriási tömegben vannak felhalmozva a Körösparti Áruházban, melyhez hasonló választékot senki sem nyújt. Az árak utólréketlenül olcsók. Tisztviselőknék árendinény.

PAULINY L. LILI

angol és francia uridivat salonja és varrodója

Specialitás:
Estélyi és alkalmi toilletek

NAGYVÁRAD, PÁVEL-U. 19.

Felemelték a piaci helyárat

A tanács ülése

Szerda helyett szombaton tartott a tanács ülést, melyen több tárgy szerepelt. Benedek pénzügyi tanácsos referált a piaci jövedelmek revízió alá vételéről, melyre egyik legutóbbi ülésén utasította a tanács. A piacon ugyanis ma még mindig az 1921-ben megállapított helypénzeket és díjakat szedik. Benedek tanácsos javaslatára méltányosan

felemelt a piaci helypénzeket

Eddig szopós malac, szopós gida és bárányért, liba, pulyka, ruca és lácánért 25 banit fizettek. Az új díj ezekre a vágóállatokra és baromfiakra darabonként 2 lei. Nyulért, csirkéért, kakasért 50 banit fizet az elárusító. A szekerek lovanként egy leivel adóznak s minden üres szekér és taliga is egy leit fizet a város kasszájába. A piacon elhelyezkedők, akik nem szekérről, hanem ártorban vagy földön árulnak, négyzetméterenként 150 leit fizetnek. A falusiak és idegenek minden díj dupláját. A tanács az előterjesztést elfogadta, ugyancsak elfogadta a tanács

a város új egészségügyi szabályrendeletét.

A város időszerűnek tartja, hogy intenzívebb gondot fordítson az állategészségügyre. Ehhez a bevételeket a marhájáratok kiállításából, a büntetéspénzekből és tulajdonjog átruházási díjakból, államsegélyből fogják megszerezni. Ezekből a pénzekből fogja fedezni a tanács az aprállatok ellátását is. Érdekes és még bizonyosan sok vitát fog megérni Benedek tanácsosnak az a javaslata, mely azt akarja keresztülvinni, hogy

a rendőrség fizessen házbért a városnak.

A városháza ugyanis városi tulajdon, míg a rendőrség 1920 óta államosítva van. A város tehát feliratban arra fogja kérni az államot, hogy fizessen házbért. A mai időknek megfelelő összeget egy hármass bizottság, melynek Kószeghy István, Benedek és Tatu tanácsosok a tagjai állapítja meg.

Tatu tanácsos

Jónás Demeter lóvásárlása

Úgytérterjeszté elő. Jónás előzetes engedély és jóváhagyás nélkül két lovat vásárolt 29.500 leiert. A lovak nem váltak be és semmire se használhatók, tehát a város eláratná adni a két hároméves csikót. A lovakért azonban 20.000 leit sem akarnak adni. A tanács felhatalmazást adott Tatu tanácsosnak, hogy szabadkézből értékesítse, amennyiért tudja, a Jónás-féle lovakat.

* Fischer áruházban Sas-passage, harisnyák, zokni, keztyűk, clark lánc Oroszlán cernák és minden rövidárú olcsón vásárolhatók.

DIÁKEGYENRUHÁK
ÉS SAPKÁK =

KÉSZÜLNEK
GERGELY GYULA
ÜZEMÉBEN
BUL. REG. FERDINAND N° 55.

LUDONSÁGOK

December 2-án
vasárnap 9 órakor

Kelmay Ilona

ária- és dalestélye
a Kath. Körben

Jegyek
VIDOR könyvkereskedésében

* Széchenyi püspök állapota. Budapestről jelentik: Széchenyi Miklós gróf megyéspüspök állapotában tartós a javulás. A püspök napról-napra jobban és frissebben érzi magát, közérzése kifogástalan és látogatókat is fogad. A püspök még két hétig fog a Pajorszsanatóriumban feküdni.

* Magyarország és Csehország vasuti tárgyalásai. Prágai jelentés szerint november 27-én Hidasnémetiben Magyarország és Csehország megbízottai találkoznak, hogy a mindkét államot érdeklő vasuti kérdéseket megtárgyalják, továbbá, hogy közös határállomásokat létesítsenek.

* Osváth Kálmán két teljesen önálló műsort dolgozott ki nagyváradi konferanszaira. Első estén 1. Regénytéma. 2.) Főur I. 3.) Söhivatal című konferanszaival, a vasárnapi estén 1. Magyar Rhapszodia. 2.) Főur II. 3. Kössünk babért című konferanszaival szerepel. Merész és harcos gondolatok kívül — sajátos nagyszerű előadóművészete az, amelyre itt a figyelmet felhívjuk. Az estély kezdete 9 órakor a Kereskedelmi Csarnok nagytermében. Jegyek az esti pénztárnál nyolc órától.

* A Mircea-egyesület gyermekelőadása. December 19-én, román Miklós napon a Principele Mircea egyesület a városi színházban nagyszabású gyermekelőadást rendez. Az előadás szereplői gyermekek lesznek. Bemutatnak egy kis szindarabot, fellépnek kis énekesnők és ballerinák. A műsor fénypontja egy hét éves hegedűvirgató szereplése. A Principele Mircea egyesület felkéri a közönséget, hogy mentől nagyobb számban jelenjék meg ezen a jótékony előadáson.

* A Katolikus Kör pénteki kulturstélyén Gologhi Manci ügyes szavalata után Kovács Kandid az emberről foglalkozott a monista felfogás szempontjából. E szerint a legegyszerűbb szerves életből hosszú fejlődésen át ment az állati szervezet, míg az ember jelenik meg a földön: „Az állatvilág fáján a legfejlettebb ág emberré nő fel.” Benjámín Vetter a fejlődést a szellemi és erkölcsi életre is vonatkoztatja és az állatvilágból eredezteti. Mindezek dogmatikus és e tényekkel meg nem egyező állítások, amik ellen az elfogulatlan természettudomány határozottan tiltakozik. Lenhossek szerint is csak „lengő spekulációkkal” tud a természettudomány a fajok keletkezésének szakadékein átrepülni, erre pedig világéletet nem lehet fölépíteni. Kénytelen az ember Isten létre rájutni, ha veszi, hogy a tudomány szerint a fajok keletkezésének predesztinációs — megszabott iránya van: „Már az ősi kezdősejtben benn nyugszanak a faj jövőjének körvonalai épp úgy, mint ahogy a megtermékenyített petesejtbe kerülhetetlenül bele van már oltva, hogy belőle milyen lénynek kell fejlődnie.” Ez homlokegyenest ellentétes a monista spekulációval. A komoly természettudomány is észreveszi, hogy az emberben van valami, ami nem anyag, nem fizikai, vagy kémiai tulajdonsága az anyagnak, mint az erők egyéb megnyilvánulásai, sőt nem is olyan valami, mint az élet többi tünete. (Lenhossek.) Ez az isteni ajándék, amit mi léleknek nevezünk. Óriási úr tántog az állat és az ember között. A monizmus tanításai tehát elrejtések az elfogulatlan természettudományokkal, jók azonban arra, hogy a tömegekből káprázatos tanakkal a kereszténységet kiöljék. A kereszténység ugyan nem pusztult el, de belepusztult ebbe az agitációba Oroszország és Németország. Nincs más

mód, mint emberi öntudatunkra ébredni, ahogy azt Isten megteremtette. Jövő pénteken Szilágyi Dózsa tart előadást.

* **Battyányi püspök meghalt.** Budapestről jelentik: Gróf Battyányi Vilmos címzetes érsek, volt nyitrai püspök, éjfél után két órakor meghalt. Temetéséről még nem történt intézkedés.

* **Esküvő.** Kállay Pál kádármester vasárnap délután 4 órakor tartja esküvőjét Magyary Lidikével a körösparti ref. templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

* **A kereskedelmi alkalmazottak és magánalkalmazottak műsoros táncestélyére sikerült a rendezőségnek Horváth Mariettát közreműködésre megnyernie.** Fölépnek azonkívül Vigh Ernő, Baksai Judit, Teleky Ocskai, Kertész Manci, Balassa stb. Reggelig tartó tánc. Az estély zártkörű s akik meghívókra igényt tartanak, a rendezőség bármely tagjánál bejelenthetik.

* **Az izr. nőegylet közgyűlése.** Ma, vasárnap délután 4 órakor tartja meg rendezési közgyűlését az izr. nőegylet a városháza közgyűlési termében. Az összes tagok megjelenésére számítanak.

* **Bukaresti vívók az N. S. E. vívó-versenyén.** A Nagyvárad Sport Egylet (NSE) december hó 8. és 9-én tartja országos vívóversenyét, mely olyan keretekben fog lezajlani, amilyen még békeidőben sem volt városunkban. A nagyváradai jó nevű vívók, továbbá a már megrendezett sikeres vívóakadémia eredményei folytán tömegesen jelentkeztek be, úgy Erdélyből, mint a regáthól jó nevű vívók, akiknek neve garancia a verseny sikerére és szép eredményeire. A versenyre Bukarestből beneveztek eddig Alexandru Rakovita, Neagu Boerescu, dr. Dan George ismert jónevű törvívók, Kolozsvárról benevezett Erdély legszámottevőbb vívója, gróf Teleky Domokos, kivül még hét jó vívó, Aradról hat vívó, beneveztek végül Temesvárról, Marosvásárhelyről, Brassóból, Nagyszebenből, Nagyszalontáról és más ismert erdélyi városokból. A vezetőségnek sikerült a juri nehéz tisztjére megnyerni a legszakavatottabb vívókat, u. m.: dr. Zigre Miklós ügyvéd, volt prefektus urat, Scholetti és Saal ezredes urakat, Gebauer alezredes urat Brassóból, dr. Váli Péter urat stb., akik a verseny utáni vívóakadémián, mint vívók is meg fognak jelenni a küzdőtéren. Az akadémián a győztes vívók és juritagokon kívül Erdély legjobb vívómesterei is bemutatják tudásukat, sőt kedves meglepetés lesz két váradai ismert urhölgynek szereplése, akik a törvívás terén fogják magukat produkálni.

* **Orvosi hír.** Dr. Weisz Sándor orvos, a nemibetegségek szakorvosa négy heti tanulmányuttra külföldre utazott.

* **A munkás színház legközelebbi előadásán,** 2-án Hayermans „Marie” című vígjátéka és Bernhard Schawtöl „Sors embere” kerül színre. Jegyeket a Dácia kávéházban Beck Sámuelnél lehet kapni. Mindkét darabot Imre Sándor rendezi és vezeti be.

* **Gyászrovat.** Altmann Sándorné szül. Galtenbinder Margit boldog házassága 4-ik évében, 25 éves korában elhunyt. Temetése holnap, hétfőn délután 2 órakor megy végbe Füzes-utca 13. sz. gyásházától.

* **Meghalt Stefan rendőr.** Stefan János rendőr, akit az elmúlt héten hasbaszurt Szferle János, a szurás következtében erős lázat kapott, de meg a beleit is átvágta az erős szurás. Stefan közrendőr súlyos sérüléseibe a Biharmegyei Közkórházban belehalt. Az eljárást most már halált okozó súlyos testisértés miatt folytatják le Szfure ellen.

* **Holtánnyilvánítás.** A nagyváradai kir. törvényszék Péter János volt városi könyvtári szolgát, aki 1916. júniusában az orosz harctéren hősi halált halt, Meter Péter szemtanu bajtársa vallomása alapján holtá nyilvánította.

* **Az altiszti iskola december 1-iki ünnepélye.** A katonai altiszti iskola parancsnoksága (a hadapródiskolában) december 1-én délután 4 órai kezdettel a következő műsorral ünnepélyt rendez. 1. Királyhim-

nusz (kórus). 2. Aronovici önkéntes két szavalata. 3. Spanyol szimfónia. hegedűszó. 4. Ennekkar. 5. Az Olt. Irga: Goga Octavian; A vihar. Irta: Barsan Zaharie. Szavalja: Finti önkéntes. 6. A bagdadi kálifa; Román virágok. Előadja az iskola zenekara. Ezután egy nagyhatású szindarabot ad elő az iskola néhány növendéke.

* **Az Egly-Gölnér-képkiallítás,** melynek eredetileg ma, vasárnap kellett volna bezárulnia, még három napig marad nyitva a Matula-féle festékkereskedésben.

* **Ismét kiüritik a várat.** A 7-ik csendőrszázalaj átirta a városhoz, hogy ürítse ki a várat, mert ott akar elhelyezkedni. A várban jelenleg tizenegy szegény család húzódott meg, akiknek a fedél alá jutása kétséges, miután polgári személyek nem maradhatnak a vár falain belül, ha azokat katonaság foglalja el.

* **Ujabb rekord.** A Diana sóshorszesz elérte a jóság és népszerűség rekordját.

* **Legszolidabb naplaron! készítek és javítok minden fémipari munkát. Manometer! mérlegsúlyokat és mindennemű mérő műszert hitelesen javítok. Telefonfelszerelést és elektromos berendezést a legolcsóbb árban vállalom. Uj manometer raktáron. Rajz Andor elektro és precízió mechanikus. Str. Cosbuc (Szalárdi-u.) 9. szám, (Rosenzweig-palota.)**

* **YES-PUDER, a puderek királynője,** csak zöld zárószalaggal valódi.

LEGUJABB

Proklamálták a görög köztársaságot?

Bukarestből jelenti a Rador: Az Univerzális fenntartással közli azt a hírt, hogy Görögországban tegnap proklamálták a köztársaságot. A hír nem valószínű, mint a Rador tegnap esti hivatalos táviratai jelzik, erre csak a választások lezajlása után kerülhet a sor.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u.: Tatárjárás, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: Diadalmas asszony, operett-ujdonság 9-szer, bérleten kívül.

Hétfő: Rómeó és Julia, operaujdonság 2-szor, A) bérlet 41. szám.

Kedd: Első csemetés, vígjáték ujdonság, először B) bérlet 42. szám.

Szerda: Rómeó és Julia, operaujdonság harmadszor, bérleten kívül.

Csütörtök: Első csemetés, ujdonság másodsor, A) bérlet 43. szám.

Péntek délután: Traviata, opera, mérsékelt helyárrakkal.

Péntek este: Román előadás.

Szombat d. u.: Papa kedvence, mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este: Tangókirálynő, operettujdonság, először, bérleten kívül.

Vasárnap d. e.: Munkáselemlés: Mari és a Sors embere, kezdete 10 órakor.

Vasárnap d. u.: Aranymadár, mérsékelt helyárrakkal, kezdete 3 órakor.

Vasárnap d. u.: Szép asszony kocsisa, operett-ujdonság, mérsékelt helyárrakkal, kezdete fél 6 óra.

Vasárnap este: Román előadás, kezdete 9 órakor.

— Rómeó és Julia, Gounod gyönyörű zenéjű operája, melyet az operaegyüttes nagy sikerrel mutatott be, a jövő hét műsorán két estén fog szerepelni, hétfőn A) bérletben és szerdán bérleten kívül kerül színre a Rómeó és Julia, melynek mindkét előadására már most meg lehet váltani a jegyeket.

— Első csemetés. Minden eddigi vígjátékot felülmutatva a kedd este B) bérletben színre kerülő Első csemetés, mely mindenkor sorozatos előadásban kerül színre. E tökéletes és francia szellemességgel

megírt Henequin vígjátékot Tóth Elek rendezésében látjuk, a főszerepeket pedig Pogány, Körösi, Zilahy, Gálfi, Tóth, Földes, Misoga, Madas, Sorri, Galambos és Balassa játsszák. Az első csemetés csütörtökön este A) bérletben kerül színre.

— Traviata mérsékelt helyárrakkal. Pénteken délután mérsékelt helyárrakkal Verdi Traviata operája kerül színre fél 4 órai kezdettel az operaegyüttes kiválóival. Este román előadás lesz a színházban.

MOZI

— Ma, vasárnap utoljára látható a Dorian Filmszínházban az „Asszonyors” című 6 hosszú felvonásból álló amerikai társadalmi dráma, amelynek főszerepét a bájos Dorothy Phillips játssza. Egy híres operatőrnő emelkedését és bukását, egész izgalmas élettörténetét meséli el ez a film. Az előadások kezdete ma, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor. A 3 órás előadás mérsékelt helyárral. Holnap, hétfőn kerül színre a legújabb Jackie Coogan-film: „A papa kedvence” című kacagtató vígjáték.

— Az Apolló-moziban ma, vasárnap egy óriási attrakciós film, Lola Montez 8 felvonásos életkép kerül bemutatásra. Főszerepben Ellen Richter, aki tökéletes talantummal élethűen mutatja be a híres táncosnő kalandos életét, aki Európa összes uralkodóit hatalmába ejtette. Ma, vasárnap az előadások 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Tőzsdei jelentések

Zürich, november 24. Nyitás: Berlin 12 0/2 75, Newyork 572 háromn., London 2499, Páris 3062 fél, Prága 1665. Budapest 0.0302 fél, Milánó 2485, Bukarest 277 fél, Bécs 0.0080 háromn.

Bukarest, november 24. Zárlat. Páris 1110, London 902, Newyork 216, Róma 904, Zürich 36 egyn., Bécs 31, Prága 608, Budapest 125.

Valuták: Font 940, frank 1210, svájci 36 fél, lira 930, dinár 220, dollár 211, osztrák 29, magyar 80, szokol 620

Budapest, november 24. A Devizaközpont hivatalos árfolyamai: Amsterdam 7530—7970, Bukarest 101—114, London 27300—91700, font 87800—92200, Milánó 880—935, lira 890—945, Páris 1100—1166, frank 1110—1180, Prága 580—624, osztrák 2825—3045, Belgrád 228—242, Varsó 040—060.

Zürich, november 24. Zárlat. Berlin 12 0/2 70, Amsterdam 217 fél, London 2515, Newyork 573, Páris 3097 fél, Milánó 2480, Prága 1665, Budapest 0.0305, Belgrád 652 fél, Bukarest 277 fél, Varsó —, Bécs 0.0080 háromn.

Budapest, november 24. A szombati magánforgalom a következő: Angol-magyar 135 ezer, Magyar Hitel 630—645, Osztrák Hitel 135 ezer, Keresk. Bank 1330—1375 ezer, Leszámitoló 120 ezer, Pest-Hazai 4450—4500 ezer, Jelzálog 37 ezer, Hazai Bank 270—285 ezer, Lloyd bank 23500, Köszén 2600—2675 ezer, Salgó 620—40 ezer, Urikányi 1650—1725 ezer, Államvasút 360—400 ezer, Adria 500 ezer, Nova 150—155 ezer, Borsodmiskolci 1250 ezer, Ofa 566 ezer, Viktória butor 13500, Nasici 2100—2350 ezer, Rima 109—112 ezer, Ganz Danubius 545—5700 ezer, Ganz Villamos 2400—2500 ezer, Fegyver 1550 ezer, Schlick 115 ezer, Hofher 200 ezer, Baróti 18500, Cukor 3250—3400 ezer, Mezőhegyesi 365 ezer, Star film 46 ezer, Gummi 175 ezer, Telefon 165 ezer, Spódium 195 ezer, Déli cukor 450—480 ezer, Izzó 580—590 ezer, Fővárosi sör 30 ezer. A mai bankközi forgalomban kevés üzletkötés volt kisebb javulással.

Budapest, november 24. Termény-tőzsde: Budapesti buza 106—107, tiszavideki 103—105, dunántúli 101—102, budapesti rozs 77, pestmegyei 69—70, budapesti zab 75—76 prompt, korpa 41 ezer korona.

Kacsalábon forgó kastélynak kertjében

Kacsalábon forgó kastélynak kertjében
báronyos éj pompáz, mint a sötét ében.
Szélid tó tükréből felnevet a lelkem,
könnyek gyöngytornyában én már békét leltem.

Lelkem mint a tenger dühöngött, viharzott
s letépte rólam az új álomarcot.
Megtörve, egyedül, betegen, fehéren
alába vártam, hogy a halált elérjem.

Balga, aki bizik a sátáni agyban:
fiatal szívekben nagyon sokszor fagy van,
nem jó a halál sem, mikor ajkunk hívja
s szenvedés az ember örök közös sirja.

Az élet felhőtlen azúrég is lehet,
de ne fújja be a sátáni lehelet,
vakok akik bűnök rút kelyhébe néznek:
mert mérges ereje van az édes méznek.

Legyen a lélek szűz, szelid tónak mélye,
a tenger erejét ne vágyja s ne félje.
Gondolatunk, mint a hattyu uszon rajta
s lágyan simítsa, mint a tó vizét a sarka.

Valaki kint dallal vigyáz rám a parton,
mert a tó tükrében gyöngyeimet tartom
és ha néha belé kavicsokat dobál,
virággá válik, vagy ragyog mint az opál.

Keresztúrné Diamandi Viktória.

Húsz évem vége...

Csak ennyi lesz az életünk: kis vigalmak
[sűrű könyhullások...]

több nem akad; siratni kell a tünt
[ködök taván,

a csókokat, a megbújt, hosszú sétat,
[a tereket,

szép szemed, s lüktetését félő
[kis szívednek...]

Több nem akad az életünkbe
[semmi:]

kufázkodunk, a lelkünk rég eladva,
[szívének is]

beteg tüdőnkkel, csonka bús
[hitünkkel]

meguntunk várni, győzedelmes
[holnap.

Maradj. Nem kell már. Teljesüljön be
[még ma]

riadt szívünkre a vaskarmu jelen.
[Mehet az élet,

egy kidőlt, hahó...

Talán, holnap, új évembe lépve,
[meghalok...]

S a temetőig nem lát el
[szemed —]

húsz évem vége, jön a férfikor, vele talán
[te is elhaladsz]

A szád kísért, meg két hegyes fogad,
[forró karod]

mely mást fogad magába. Márvány tested
[selyembe csavarva]

lesz bálványom, a férfikor tüze...

Talán holnap új évembe lépve
[meghalok]

ha életem gát előtted, rugd fel, taposs csak
[látal rajta]

senkim sincs, ki könnyet ontson értem,
[csak jó anyám,

ki Tisza partján várja lelkemet...

A lelkemet, mely veled megy, s Tiszaparthoz —
[többet nem talál.]

Biró György.

Hóhérok véres könyve.

(A francia forradalom hóhéranak feljegyzése. — A Sansonz család naplója)

Másfél évszázadon keresztül öröklődött a Sanson-családban apáról-fiúra, a hóhérság tisztsége. Páris hóhérai voltak a Sansonok, akik kegyetlen hivatásuk mellett irói munkát is végeztek: valamennyien naplót vezettek. A szörnyű híri család utolsó sarja, Henry Sanson most kiadta családi levéltárát a Párisi Hóhérok Naplója címmel. A könyvnek a legérdekesebb oldalai azok, amelyek a francia forradalom híres hóhéranak: Charles Henry Sansonnak naplóját tartalmazzák, aki a girondisták kivégzésétől Danton kivégzéséig (1792. decemberétől 1793 márciusáig) működött. A francia forradalom hóhéranak feljegyzéseiből itt adunk egyetmást:

17. Drumaire. Madame Dubarryt (XV. Lajos szeretőjét) tegnap ítélték halálra, ma reggel végeztük ki. Parancs szerint kilenc órákor megjelentünk a törvényszék épületében. Tíz órákor három polgárt vezettek elő. Vandeneyvert két fiával együtt, a kik Dubarrynak cinkosai voltak, továbbá Bonnardot és Bruniot József polgárokat, akiket hamis asszignáták forgalombahozatala miatt ítélt halálra a forradalmi törvényszék. Mialatt a nevezettek elkészültek a halálra, Dubarry asszony megjelent az iroda előszobájában. A falhoz támaszkodva jött be, mert a térdei remegtek. Én húsz év óta nem láttam ezt az asszonyt és alig tudtam felismerni; egyrészt tulságosan elhízott, másrészt a rettegés és a bánat felismerhetetlenné tették vonásait. Mikor észrevett engem a megkötözött polgárok mögött, felsikoltott, zsebkendőjével eltakarta arcát és kiabálva térdre esett:

— Nem akarom, nem akarom!

Azután felállt és ezt kérdezte tőlem:

— Hol vannak a bírák? Még van mondanivalóm, még nem vallottam be mindent.

Denisot és Royer polgártársak Richard szobájában tartózkodtak néhány képviselővel együtt, akik Dubarryt látni jöttek ide. Azonnal kihivattuk őket, de ők nem akarták Dubarryt bevezetni az irodába, hanem felszóllították, hogy a helyszínen mondja el a mondanivalóját. Dubarry megmondta, hova rejtett el és kiknek adott át néhány értékes ékszert; beszédét azonban minden pillanatban jajveszékkel szaktotta félbe és úgy belezavarodott a mondkájába, mintha félrebeszélne. Royer polgártárs, aki a szavait jegyzőkönyvbe vette, megkérdezte tőle: „Ez az egész?” és aláakarta vele íratni a jegyzőkönyvet; Dubarry azonban visszalökte a papirost azzal, hogy még hozzá akar tenni egyetmást és látszott az arcán, hogyan erőlködik, hogy valami az eszébe jusson. Ugyátszik azt hitte, hogy sok-sok ékszert kell odaadni az államnak, talán ezzel megmentheti életét; nyilván sosem kívánt annyira kincseket és gazdagságot, mint most és csak azért, hogy az elmúlás pillanatát valamivel kitöltsa. Végre Denisot és Royer polgártársak felállottak és nyers hangon kijelentették Dubarrynak, hogy vesse alá magát a törvény rendelkezéseinek és életének szennyét tegye bátor halállal jóvá. Dubarry megsemmisülve ült a széken. Egyik segédem mögéje állt, hogy levágja a haját. Alig érintette azonban az olló, Dubarry felugrott és visszalökte a segédet, mire két társunk megkötözte. Most egészen elengedte magát, de úgy sirt, ahogy még nem láttam sirni. A parton épp oly nagy tömeg jelent meg, mint a királynő és a girondisták kivégzésénél. A tömeg han-

gítóan készülnek. — Nagy gyári lerakat: szőnyegek, perzsálonból, felvelőkből. Régi perzsák javítását jutányosan vállalom. — Bizományba bármit elfogadok. —

Tüzifa

elsőrendű bükk, cser, tölgy és gye-
tyán, bármilyen mennyiségben kapható
termelői ában

házhöz szállítva

FARAGÓ és MAJOR fatermelő cég

Telefon: Tüzifateleph (Str. Sorompó-u. 5) 11-36.
Központi iroda (Str. Nic. Zsiga — Lukács
György-utca 4) 12-98.

Nagyon szép brokát függöny

uri szobába vagy ebédlőbe
3 és fél méter draperiával
olesón, sürgősen

eladó

Bwdul Reg. Ferdinand (Rákóczi-
ot) 30. szám jobbra Szász.

Arverés

Önkéntes ár érésen eladom Calea Victo-
riel (Kolozsvári-ut) és Smetka György utca
sarkán lévő, teljesen alapincézett, 24 lakószo-
ba, 13 honyha, 13 éleškamra és 6 fürdőszo-
bával bíró, modernül épített emeletes bérhá-
zamat.

Kikéltési ár 1. millió lei, melyen alul a
ház nem eladó.

Az árverést 1923 évi november hó 27
napján, délután 4 órákor lesz megtartva dr
Simonca György ügyvéd irodájában, Bulevardul
Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 10 szám alatt
(Stern palota), ahol az árverési feltételek bár-
mikor megtekinthetők.

Árverezők tartoznak az árverés megkez-
dése előtt a kikéltési ár 5 %-át bántpénzzül
letenni és a legmagasabb vételért ígérővel a
vételi szerződés azonnal megkötődhet.

Háztulajdonos.

Cipő elárusítás

Gyári áron, kicsinyben elárusítom az
összes raktáron levő saját készítmé-
nyű férfi- és női cipőket. Kérem a
n. é. közönséget, hogy nálam pró-
bavásárlást és közölni sziveskedjék.

Muhari cipőgyár

Str. Lunel (Holdvilág-utca) 3.

2 szoba irodának azonnal átadó Nagy száraz suterin raktrának

kiadó

Bulev. Reg. Ferdinand (Rákóczi-uton)

„ARDEAL”

1984

Strada Episcopul Clorogariu (v. Uri-utca) 8. szám.
Butorozott szoba kiadó fiatalembernek.

Telefon 203.

* KERTÉSZ Str. Rimanóczy-utcai
szövet, posztó, selyem és vászonüzlete
utólérhetetlen olcsó áraival. A cég kizáró-
lag elsőrendű, megbízható árukat hoz for-
galomba.

* Kolozsvári bál. Tabéry Géza szen-
zációs új kötete a Hegedüs Hirlapirodában
kapható.

Perzsa szőnyegek

megrendelésre a legkényesebb islést is kielé-

Mayer Gyula

Str. Episc. Clorogariu (Uri-utca) 49.

Gosan lármázott, de az áldozat üvöltése túltett a tömeg lármáját.

— Jó polgárok, szabadítsatok meg, ártatlan vagyok! Én is a népből való vagyok, mint ti, jó polgárok, ne hagyjatok meghalni.

A tömeg nem mozdult, de mindenki lecsüggesztette a fejét és nem szidták tovább. Még soha nem viselkedett a tömeg ilyen szeliden. Én az álványról nem ismertem fel az egyeseket a tömegben, pedig ugyanaz a tömeg volt, amelyik Bailly polgártárs kivégzésénél oly kegyetlenül viselkedett. Dubarry néhány pillanatra abbahagyta a kiáltozást. Eddig tűzben égő arca elsápadt. Ajultan dőlt a kocsi derekához és a kocsi ide-oda rázta, tizszer is kiesett volna, ha fiam nem ölelte volna át. Néha hozzám fordult és így szólt:

— Ugy-e, nem öltök meg?

Azután tovább könyörgött a néphez. Az utasítás szerint őt kellett volna utoljára kivégezni, de mikor leszálltam a kocsiról, a poroszló polgártárs azt mondta, csinálgam úgy, ahogyan akarom. Mikor a verpadot meglátta, Dubarry elájult. Én tehát azonnal felvittem. Alig érezte azonban, hogy hozzányulunk, magához tért és noha meg volt kötözve, eltaszította a hóhérlegényeket.

— Még ne! — kiáltotta. — Még egy pillanatig hóhér urak! Még egy pillanatig hagyjanak kérem élni!

Erővel felcipeltük, de Dubarry nem hagyta magát és harapott. Erős nő volt, úgy, hogy a négy férfinak három percébe került, míg fel tudták vonszolni a verpadra. A legények is meg voltak döbbenve és ha Dubarry elenállása nem hozta volna őket dühbe, nem tudtak volna dolgozni. A tömeg hallgatott a téren; rendkívül sokan távoztak, mert nem tudták tovább nézni a látványt. Fent hozzáláttunk a dologhoz; Dubarry rettenetesen viselkedett és úgy ordított, hogy kétszáz lépésre lehetett hallani. Végre odakötöttük a bitóhoz és ezzel elvégeztetett.

10. Nivose. Mult hónapban a közgondnok-polgártárs felszólított, hogy távolítsam el a bitóról a vért, ami a gerendák közé csurog és amit a kutyák fényes nappal felnyalnak. A bitó alatt egy gödröt ástunk és vasráccsal takartuk le. A rácsot minden reggel felmossuk. A rothadó vér olyan rettenetes büzt áraszt, hogy a tér tulsó végén is lehet érezni.

11. Nivose. Megint meghalt egy tábornokunk a verpadon. Bírót tegnap este ítéltek el és ma reggel hoztam el a Concergerieből. A tábornok Richard szobájában tartózkodott és osztrigát evett. Mikor meglátott, így szólt: „Ahá” és aztán „Megengeded ugy-e, hogy ezt a pár osztrigát még megegyem?” Azt mondtam neki, hogy rendelkezésre állok, mire a tábornok nevetett és így válaszolt: „A fenét!” „Sajnos, nekem kell a te rendelkezésedre állanom.” Csodálatos nyugalommal befejezte reggelijét és azzal tréfálkozott, hogy a 11-ik Nivose a régi kalendárium szerint az esztendő utolsó napja s így éppen jókor érkezik a másvilágra, hogy ismerőseinek boldog újévet kívánjon. Hidegvérét az utolsó pillanatig megőrizte.

16. Pluviose. A polgári esküdtek könnyelműen ítélkeznek és az elítéltek olcsón adják oda életüket. Soha még nem becsülték az életet ilyen kevésre. Azelőtt még a legbátrabb is megborzadt, ha meglátott a bírón vagy a Concergerie irodájában a foglyokkal, egyik se gondol rá, hogy holnap talán érte jövők. Csak mosolyognak rám és ez a mosoly mindig megdöbbent. Pályámon megszoktam, hogy az emberek borzadnak tőlem, de sokkal nehezebbemre esik megszokni azt, hogy azok az emberek köszönnek nekem, akiket ki kell végezni. A bírák, a vádlottak és az elítéltek mintha mind betegek lennének, mintha halálos örültségbe estek volna. Mi lesz ennek a vége?

UNITED STATES LINES

NEW-YORK FELE

Southampton — Chebourg

1973

LEVIATHAN

Nov. 20. Dec. 15. Brémából

Southampton és Cherbourgól New-Yorkba

GEORGE WASHINGTON

December 12.

President Arthur....	dec. 22.
America.....	jan. 9.
President Roosevelt	dec. 5. dec. 12.
President Fillmore....	
President Harding.....	Jan. 16

Southamptonból és Cherbourgól az elutazás egy nappal később. Előnyös alkalom áru szállítására. Részletekre felfüggesztést ad.

UNITED STATES LINES

Romániai vezérképviselet „Merkur” Bukarest

Calea Moșilor 21. Temestvár, Hunyadi utca

8. Căminovitz Lilliergasse 15.

Folyó hó 25-én kezdődő

Karácsony bűjtjére

ajánljuk saját sajtolásu étkezési tők-r apraforgó-és len

olajunkat

a legelőnyösebb naplárak mellett. Mintázott ajánlattal úgy vállalatunk, mint képviselőnk:

Horcag Sándor, Oradea-Mare, Str. Jókai Mór 16. a.

(Telefon: 9-54) szolgál.

Aradi Olajipar R. T. Arad.

Tek. fon: 1-35, Sörgőny: Olajpar.

Éladó

nagyon szép női batist ingek, nadrágok, mellények, zsebkendők, függönybe való klópl csipke és bétit, nagyon szép arany, kötött és kézmunka terítők, typosenes aranyterítők, kiscsik és nagyok, színes kerek kötött asztalterítő, nagy dupla ágyterítő, file motívumok, nagy választékban, gobelin fotel, gobelin kép, matyó himzésű terítők és képek, fehér, rischellő, maderai és ajouros asztalközépek, fehér és sötétkék kötött ruha.

Bwdul Reg. Ford. (Rákóczi-ut) 30. szám jobbra, Szász.

MINDEN KOTTA

9 LEI

A O-SCHOTT KIADÁSBAN.

Kizáróan a Hegedüs Hirlapiroda zenemű osztályában kapható.

Gabona szükségletét

és pedig buza, tengeri, rozs, zab, árpa készletét előnyösen és kedvezően beszerezheti

„ILFOV” Kereskedelmi és Ipari R.-T.-nél,

Bucuresti, Strada Páris No. 2.

Sürgőnycim ILFOV BUKAREST

• Öltöző asztala hiányos, ha nincs rajta Brázay kölnivíz. Kapható mindenütt.

Uj magyar könyvek a Hegedüs Hirlapiroda Kölcsonkönyvtárában

A Hegedüs-Hirlapiroda könyvtárába elolvashatók a legújabb magyar könyvkiadványok. Ezek sorában számos régimű új kiadása is szerepel, főként olyanoké, amelyek elfogytak a könyvpiacra és most újból kiadták őket. Az újabb könyvjegyzék a következő. (A számok a kölcsonkönyvtári számot jelentik.)

Anders Eje: Mesterfogás. Regény. (1961)

Balzac: Nőtlen ember otthona. (1954)

Bergson: Tartam és egyidejűség. (1955A)

Balzac levelei. (1969)

Courts Mahler: Bükkös mélyén. (1960)

Csermely: Beszélő ereklje. (1960)

Fehér Krisztin: Boldogság ára. (1974)

Freimark H.: Mária Antionette. (1971)

Gárdonyi: Pöhölyék. (1796)

Göre Gábor: Tapasztalatok. (1970)

Göre Gábor: Pesti ur. (1972)

Höcker O. Pál: Utolsó kaland. (1966)

Jókai: Szeretve mind a vérpadig. (1796)

Karr A.: Utazás kerten körül. (1968)

Dickens: Nickleby Miklós. I. II. (1971)

A. B.)

Balzac: Három szerelmes. (1978)

Benda J.: Mosolygó álarc. (1979)

Jack London: Beszélő kutya. (1980)

Jack London: A Dazzler cirkálása. (1981)

Körmendy V.: Egy hőbortos asszony. (1982)

Zola: Hölgyek öröme. (1983)

Lindberg-Dovlette Elza: Viola. 1964

Jack London: Büszkeség háza. (1973)

Sand George: Jaques. (1967)

Shaw: Ember és felsőbbrendű ember. (1960A)

Sienkievicz: Sivatagban, őserdőben. (1963i)

Ujhelyi: Az asszony, aki nem öregszik. (1968)

A könyvtár teljes jegyzéke kapható Hegedüs Hirlapirodában.

Reuniunea femeilor romane din Oradea-Mare, contar programului statorit al doilea ceaiu dansant il tine Dumineca la 25. Noemvrie a. c. d. m. la 5—9. ore in salele dela prefectura judetului. Serviciul il fac Doamnele romane din loc. Invitatie speciale nu se fac. De aceea intreg publicul roman, doritor de-a contribui la inbracarea scolarilor saraci dela scolile primare, sunt rugati a lua parte la ceaiu Reuniunei, care totdeauna este o distractie placuta pentru cei cari iau parte.

* Aprított I-a tűzifa állandóan kapható 100 kg.-ként 75 leiért, Str. Cimiterului (Temető-u.) 9. szám, Gergely.

* Megbízható közepáru szövetek mellett a legjobb izlésnek megfelelő egészen finom raglán, télikabát és öltöny szöveteket is nagyválasztékban tartok rakományon, melyeket szintén meglepő olcsó áron árúsítok. SZÉKELY posztóáruház Avram J. (Kossuth) utca 5. szám.

* Tisztviselők, vasutasok, postások, kereskedők, iparosok és szakmunkások kabát és öltöny SZÖVET, valamint BÉLÉS-ARUK vásárlásánál az előírt szigorúan szabott áraimból % engedményben részesülnek. SZÉKELY posztó- és bélésáruház Avram J. (Kossuth) utca 5. szám.

* Esernyőket legolcsóbban Blumnál.

* Reklám-árak: Egy köppen 800, egy kosztüm 700—1020 leig. Sikkes ruhák 300—1000 leig. Elsőrendű munka. Schwartz Jenő Str. Saguna (Kapucinus) 16. szám.

* Egy nagy tömeg vászon, schifon, batliszt, fehérnemű anyag, ingzett és ágytuzat, damaszt érkezett a Körösparti Áruházba. Ezen cikkek beszerzésénél keressé fel a Körösparti Áruházat, ahol az árak a legolcsóbbak. Tisztviselőknek árengedmény.

A SZERENCSE

56

Bumsz! Ugy-e megmondtam, hogy vigyázz, mert meglepetést írok. Hát ez az. Szeretek egy nagyon csinos, intelligens, magas műveltségű, éktelenül gazdag fiatal embert. Téged ez érdekel elsősorban is. Képzeld el magadnak: egész udvartartása van, Párisban, Londonban, Rómában Bécsben, Berlinben, Budapesten saját palotájában lakik. Tehát még a te szempontodat tekintve is elfogadható uriember, ám azért mégis van egy nagy hátránya. Ez is csak a te szempontodból, mert én már régen túltettem magam rajta. Tudniillik nem herceg, nem gróf, de sőt még csak nem is báró, de azért azt hiszem, hogy az anthali királyság összes főurait kifizethetné, ha akarná.

(Folyt. köv.)

A detailed black and white illustration of a glass bottle, possibly for perfume or medicine. The bottle has a rounded body with a slightly tapered neck and a cork stopper. A small, rectangular label is affixed to the front of the bottle, featuring some illegible text and a small emblem. The bottle is shown at an angle, with its shadow cast onto the surface below it.

**Str. Postei (Uri-u.) 2.
Bulev. (Rákóczi-ut) 6.**

szaküzletében nagy javító műhely
Oradea-Mare Str. Avram I. 5.

műxerész, Baross-u. 10.
és Nagypiacz-tér sarok

t izek anyagot magtakarít, ha az általam készített elő-
melegítő: állí ja be cserép vagy öntött vaskályhádba.

EN-DETAIL

Str. Vlahula (Szent János-utca.) 32

Alapítva 1871

Alapítva 1871

Az AMERICAN LINE 1871 óta tart fenn hajójáratot amerikai lobogó alatt Amerika és Európa között. 50 éves fennállása alatt az AMERICAN LINE pontos és kifogástalan szolgáltatásával oly becsületet szerzett, mely nevét nemcsak az Egyesült Államokban, hanem az egész világon ismertté tette.

Rendszeres hetiljakatok

Hamburgból — New-Yorkba

modern két- és háromcsavaros

MANCHURIA 13639 tonnás MONGOLIA 13630 tonnás
FINLAND 12222 tonnás KROONLAND 12222 tonnás
MINEKAHDA 17221 tonnás hajókkal.

Pompás berendezésű kajutok és III. oszt. Elsőrangú ellátás

Felvilágosítással szolgál:

N.Brück & Co. Bucuresti, Str. Sarindar 12

vagy

Fiilale: Oradea-Mare, Str. General Mosoiu (Mezey M.-u.) 7

Ut'evél- és utazási ügyekben díjtalan felvilágosítások. — Pénztátutalások Amerikából ingyen!

Kérjen prospektust.

Kérjen prospektust.

Eladó házak

A város minden utcájában bekölözhető 60 ezer Leitől 3 millióig vannak lakások 1-5 szobáig bútorral vagy anélkül, üzletek, szuterainek, szőlők, földek stb. Ha házat, üzletet, lakást, szőlőt, földet buforozott lakást eladni kiadni, cserélni akarja, forduljon bizalommal hozzám, diszkrétan elintézem azonnal. Bizományba barmit elfogadok.

Waisz Ulzi

KÖZVETÍTŐ IRODAJA
Str. Tipografiei (Nyomda-utca) 4. szám.

Magas árban veszek

brillians. arany, ezüst ékszereket és dísz tárgyakat, töredék aranyat, ezüstöt, arany szájpucolást, arany és más hamis logokat

Fround Benjámín

ékszerész, Nagyvárad, Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 11 szám. Széchenyi-szálló épület. Ékszer alkalmi áron kapható

Ismét magas árban veszek arany ezüst és brillians tárgyakat

KLEIN

ékszerárúháza
Avram Iancu (Kecseru-n.) 4

Aszfalt- és kátrány

fedéllemezt

eliszigetelt lemezt, destillált kőszénkátrányt, carbolinumot, facementet, bitumet, vaslakkozót stb. és az összes aszfalt és kátrányterméket legkisebb mennyiségben is.

„GROZIT”

aszfalt és kátránytermékek gyára, Timisoara, gyárváros. TELEFON 11-24. szám.

Kérjen árajánlatot!

VIZUMOKAT

leggyorsabban, legolcsóbban elintézt

Kálmán és Szirmai

Str. Gen. Mosoiu (Mezey M.-utca) 7.

Futárjárat naponta Cuj-Brassó és Bucarest között. — Telefon 2-21.

Aszódinál Sas-palota

Tavalyi tearum tovább is lterje 26 Lei

Helybeli és vidéki nagyszámú asszonyaimat meghívom vásárlásra. Tiszán kezelt fűszerárak, cukorkák, csokoládék, kávék, teák, likőrök, gyógykonyak, gyógyborok, sajt, vaj, lipői túró, estélyekre a legfinomabb összeállítású csomagok, perszgek, tea kenyerek cukorka osztályom külön

legességei Dorian Filmszínház (paszáz) följaratával szemben. — Olcsó árak. — Pontos kiszolgálás.

Legolcsóbb

Leggyorsabb

Legpontosabb

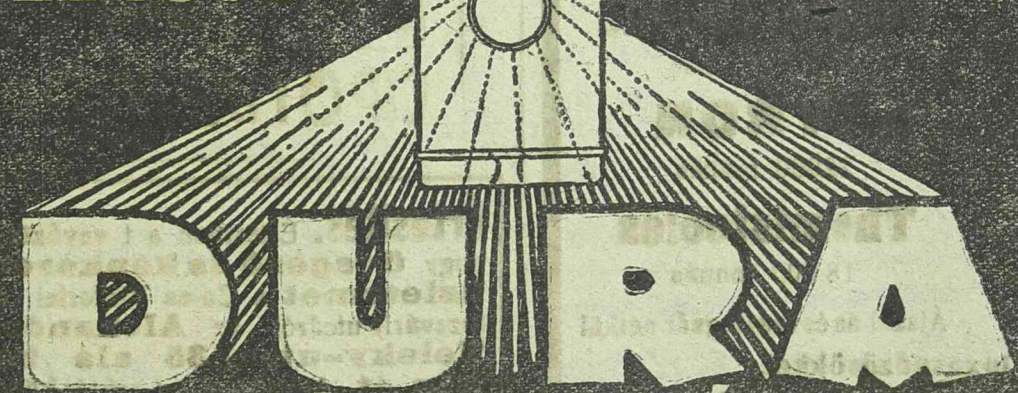
utlevél és vizum ügyekben

SCHREIER Parcul Stefan cel Mare No. 1.
(volt Tisza Kálmán-tér 1. sz.)

Allandó futárjárat Kolozsvár-, Brassó- és Bucarest között.
Díjtalan felvilágosítás. :: :: Levélbeni megkeresésre azonnal válaszolunk.

LEGJOBB

ZSEBLÁMPA

GYÁR TEMEVAR

Radar 420.

I. NACHT

soc. in nume colectiv

CLUJ

Str. Memorandului 20

Telefon Iroda 653, raktára k 654

Vasak

Fémek

Csavarok

Csőárak

stb. stb.

Vasuti anyagok!

Távírási cím: METALNACHT.

Előnyös vétel folytán

egy kires gyűjteményt szereztem meg, melyből antik szakkarterek, a legszebb márkás porcellánok, perzsaszönyegek és régiségek le szállított árban kaphatók.

Sternberg I.

Piata Unirii (Szt. László-tér) 2. Telefon 13-45

ANGOL SZÖVETEK

legjobb és legkönnyebb minőségben
rendkívül lassított árban.

Eladás nagyban és kicsinyben

Londonból nagy szállítmány érkezett
az őszi és téli szezonra.

covercot, doublé-face, felöltő és más
különböző ruhaszövetek: fekete, sötétkék
és fantaisie, legmodernebb és legújabb mintázatu,
legfinomabb kivitelű anyagok. Különösen felhív-
juk a választékos áruk kedvelőinek figyelmét.

„FINTEX“

szabadalmazott kereskedelmi márkára, amely a
szövet bordűrjébe van beszöve és amely finom-
ság, elegancia és tartósság tekintetében felül-
multhatatlan és amelynek egyedüli és kizá-
rólagos tulajdonosa az egész világra:

**PENDLE & RIVETT
Ltd. LONDON.**

Fiókok: Páris, Milano, Madrid, Calro, Maroco, Cap-
föld, Melburn, Peking, Rio de Janeiro.
Egyedül képvisellet Románia számára:

HENRY ROBERT KENT

angol alattvaló.

Központ: Bucuresti, Str. Academiei 45.
Fiók: Galați, Strada Domneasca 13.

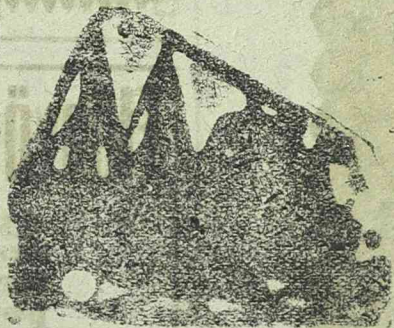
BYRON LINE LONDON

M. EMBIRICOS & CO. BUCURESTI, Str. Paris, No. 1.

CONSTANZA direct NEW-YORK

A legnagyobb tengeren-
tuli luxus gőzösökkel, a
melyek Constanza kikötő-
ből indulnak Konstanti-
nápoly, Pireu és Palermo
érkezésével direct

New-Yorkba

Constantinople

25.000 tonnás

BYRON

22000 tonnás

Thimistooles

18.000 tonnás

Átszállás és vesztegár nélkül

Az utazás tartama 16 nap tengerentuli luxuszőzöskkel.

Az utazás vonalainak a legelőnyösebb, 50%-os olcsóbb és kellemes fizetendő. — Összes elő-
írt okmányokat az utalvánnyal és 4 aláírt fényképpel beküldve a regisztrációt és az ameri-
kai vízum megszerzését még most elvállaljuk. Minden érdeklődő saját jól felfogott érde-
kében cselekedik tehát, ha bizalommal fordul központi irodánkhoz, ahol bármely informá-
ciót szívesen megadunk.

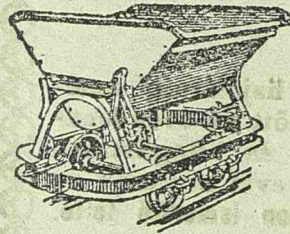
M. EMBIRICOS & Co. BUCURESTI, Str. Paris No. 1.

AFEB

Societate
Anonima pt.
Materiale de
Cal Ferate

Telefon 56-75.

Bucuresti, Bulevardul
I. C. Bratianu No. 3.

1. Rendes vágányok
2. Iparvágányok
3. Keskeny vágányok
4. Téglagyári vágányok
5. Erdei vasutak
6. Közuti vasutak
7. Bánya vasutak

Orák

szakszerű javítását a leg-
komplikáltabbig kifogástalanul

Tiszay

végzi Strada Alexandril
(Teleky-utca) 9. sz. alatt
Jutányos árak. Preciz munka.

XXXXXXXXXX

**Pénz és
helyszűke miatt**
raktáron levő zongora,
ebédő, háló, nappali,
Wertheim-kassza, per-
za szőnyeg, gyári
szőnyegek és hencser-
takarók minden elfo-
gadható árbaneladátnak

Beck

és Benjamin

Strada Cogălniceanu
(Várady Es.-u.) 11. sz.
TELEFON 17-02. SZ.

XXXXXXXXXX

Szeplő ellen nincs

Semmi más segítség,

Csak a **Kaiser-Borax.**

Ehez nem fér kétség.

Gyapjuipar Rt. Str. Reg. Ferdinand 13

Engross: Fonal (Perzsa, Smyrna, Jumper). Kötött
és szövött áruk, gyapju szövetek.

Detail: Gyapjuszövet, selyem és gyapjutricot,
vászon és chifon.

Telefon 16 63. 1644 Sörgöncim: Fonal.

**AMERIKAI IRODABU-
TOROK, HÁLÓSZOBÁK,
EBEDLOK, PARKETTÁK**

elsőrendű kivitelben és nagy
választékban kaphatók

**RIMANOCZY műbutor és
parkettgyár R-t. ORADEA-MARE**
Strada Clujului 117. :: Telefon 279.

PYRAM

CIPŐTISZTÍTÓZER

Értesítés. Értesítem a t. vevőközönséget,
hogy üvegező és képkeretkészítési
üzletemet a Calea Victoriei (v. Kolozvári)
utcaról az Alexandril (v. Teleky-utca) 35 alá helyez-
tem át. Állandó nagy raktár külföldi kép-
keretlécenkben és ovál keretekben — To-
vábbi szíves pártfogást kér

Bla u Dezső
képkeretkészítő. Vilamos megálló,

193. november 25.

KÖZGAZDASÁG

A buza kiviteli illetéke. Bukaresti lenti a Rador: A Plutus című közgazdasági lap értesülése szerint a szabadda buzakiviteli illetékét vagononként 20 leiben állapítják meg. Ugyanilyen mértékben szabnak a kivitelre kerülő rozsrak fehérliszt kiviteli illetéke 30 ezer lei. Ezek az illetékek nyugati valutákban emelkednek és az átszámítás alapját a font fogja képezni. Az új kiviteli rend 1934. december 1-én lép életbe. A lap szerkesztői körök számolva a rendelet megjelenésével, az utóbbi napokban olcsóan hatalmas mennyiségű gabonát vásároltak össze, úgy, hogy a belföldi forgasman a rendelet megjelenése után az árfeltétlenül emelkedni fognak és a buza ára 50 ezer lei lesz.

A gyapju kivitele. Bukarestből jele a Rador: Mezőgazdasági körök a kereskedelmi és iparügyi minisztertől a buzakivitel engedélyezését kérték. A miniszter megígérte, hogy a kérdést tanulmányozni fogja és kilátásba helyezte az engedély megadását.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen drága halottunk elhunytá alkalmával temetésen megjelentek s részvételükkel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, ez uton mondunk hálás köszönetet

a Gonda-család.

Fájdalommal megtört szívvel tudatjuk, hogy szeretett édes jó anyánk

Takáts Dánielné

szül. Kriszta Erzsébet

fo'yo hó 24-én rövid szenvedés után elhunyt.

Földi póralt folyó hó 26-án hétfőn délután 3 óra kor helyezzük Váradvelece Soromó-utca 2. sz. alatti gyászházból örök nyugalomra

Gyászoló gyermekel.

Házasszonyok és
étterem tulajdono-
sok figyelmébe!

Friss
dunai
halak

hetenként csütörtökön
frissen állan-
dóan kapható

Vadász és London

fűszer és csemege kereskedésében.

Regatul Romania, Județul Hunedoara
Primăria oraşului Deva.

No. 4212—923.

Publicaţiune.

Oraşul Deva în baza Deciziei Min. de Interne No. 80812—923, aprobată de Min. Agr. şi Dom. Casa Pădurilor vinde în ziua de 20 Octombrie 1923. ora 10 a. m. la Primăria oraşului Deva sala No. 1. prin licitaţie publică înută conform art. 72—84 din legea cont. statului cu oferte scrise materialului lemnea de pe suprafa. a de pădure de circa 187.7 jug. cad. prevăzută în amenajament cu parcelele 22, 23, 24, 25, 26 şi 30 a cărui volum conform estimăţiunei făcūtă de Regiunea silvică sa stabilit la 28,510 met. oferi lemne de foc esență fag prul dela care incepe licit. ſa sa stabilize la 1,014.288 Lei sub care materialul lemnea nu se va vinde.

Comuna nu garantează nici intinderea pădurii pusă în vânzare nici calitatea şi nici cantitatea materialului stabilit de organele silvice.

Garantia este 162.000 Lei şi trebuie depusă cu ocazia licit. ſei în efecte garantate de stat sau numerar.

O'ertele închise vor conţinea declaraſia vă amatorul cunoaşte condiſiunile de licitaſie şi contract şi le conſide. a de obligatoare şi trebuie insalutate înainte de inceperea licit. ſiei prezidentului insarcinat cu conducerea licit. ſiei.

Ofertele în a zlate şi ofertele ulterioare sau telegrafice cum şi ofertele cari contin dispoziſiuni contrare condiſiunilor de licitaſii şi contract cari sau nu sunt făcute în cadrul legii pentru contabilitatea a statului nu se acceptă.

Pădurea este situată în hotarul oraşului Deva la o departare de 5 km. dela gara Deva.

Condiſiunile de licitaſie şi contract se pot vedea la Primăria oraşului de Regiunea silvică Deva şi la Ocolul Silvic Deva.

Dava, la 20 Octombrie 1923.

AUGUST HERBAY
primar.

Nagypiac téren a
legszebb helyen
egy nagy

üzlethelyiség

kiadó. Cimeket a
Hegedűs Hírlap-
irodába kérünk.

Felhívás!

Felkérjük Kemény itteni lakosnak — Társaságunkkal Amerikába utazott — maradt rokonait, hogy egy igen fontos ügyben irodánkban legsürgősebben jelentkezni sziveskedjenek.

N. Brück & Co. Flók

Oradea-Mare, Str. Gen. Moşoiu 7.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó férjem elhunytá alkalmával részvételükkel fájdalmamat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezton hálás köszönetemet.

Özv. Steinschreiber Sándorné.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy boldogult férjem, Steinschreiber Sándor negyven év óta fennálló irodászlását személyesen fogom tovább vezetni. Kérem a nagyérdemű közönséget, hogy boldogult férjem irányában tanúsított jóakarata támogatását részemre is fentartani kegyeskedjék.

A n. é. közönség jóindulatába és pártfogásába ajánlva magamat, teljes tisztelettel Oradea-Mare, november hó.

Özv. Steinschreiber Sándorné.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik a minket ért méltethetetlen csapásban fájdalmunkat részvételükkel enyhítették, hálás köszönetét fejezi ki

Özv. Deutsch Simonné
és családja.

JAVA

ZSIGOLETTÓ
VIOLATERA

LEBWOHL...

stb. sláger kották

Kapható a Hegedűs hírlapiroda zenemű oszt. lyában.

Complett szarító
egy 10 és egy 2 lóerős
villanymotor

egy gőzfűtő kazán, 10 darab bordás tüdőst, 2 darab felvonó, 3 db. gyűrűscsapó és transmisszió egyben esetleg külön-külön is eladó.

Márk Béla,

Piața Mihai Viteazul
(Nagyplac-tér) 11.

Eladó

a város különböző részein magán és bérházak, lakások, butorozott szobák, Alexandri (Teleki-utca) üzlethelyiség kiadó. Aki házat, szobát, üzletet, lakást vagy bármilyen ingó-ágot

eladni vagy venni

akar, forduljon bizalommal irodámhoz, megelégedésre közvetítek, bízom mányba bármit el tudok

Özv. Zilahy Gyuláné

állatános kereskedelmi irodája, Strada Alap-utca 1.
Otthon 1—4-ig.

Kályha

Javításokat és átrakásokat vállal
VARGA György

kályhamester

Str. Berkovits F. u 33.

új kályha 2200
lelért kapható.

VESZUNK!

szőnyegeket,
butorokat,

teljes lak- és kócs-berecs
dekorációkat, Wertheim kassza-
kat, zongorát, csillárokat,
porcellánokat, régiáseke-
stb. Meghívásra házhoz
megyünk!

Fronkol és Fia

Str. General Mosul 10
Mező Mihály-utca 10.

Remélem

tudja már, hogy leg-
gyorsabban talál el

áttelelőt és viznát

Kolozsvárt, Brassó-
ban és Bukarestben

DEUTSCH és FIA

Intárírodája
Pannónia kávéház

Eladó

1 zöld selyem szalongo-
nitra,
1 szalon tükör
2 ebédli csillár
1 uriszoba asztal,
1 antik — amerikai — ír-
asztal
2 rózsafabetties szekrény
(ruha)
Antik commode (íróas-
ztal)

Jurleskay Béla

L. C. Bratianu (v. Sza-
nizló)-utca 25—b.
Telefon 203. Telefon 203.

250.000 Lei jel társulnék!

már meglevő vállalatához. Cimeket
„Activ, nőtlen jó referentia“
jeligére a Hegedűs hírlap-
lapirodába kérek.

A legkisebb hirdetés ára 20 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szöveg vastag betűvel

✕ Levelezés ✕

Független uriasse ton, vagy leány ismétlését óhajtja 40 éves ériember ki kívándorolna vele Amerikába és költöztetné. Diszkrétio biztosítva. Tetjes című leveleket. "Biztonság" jelígre a Hegedűs Hirlapirodába. 538H

■ Házasság ■

Házasság céljából ismerkedni óhajt 32 éves ref. önkéntes állásban levő gazdasági ispán, földműves iskolát végzett. Idősebb lányok, fiatal gyermekek len övvegyek levelei. "Házasság" jelígre, kellő információval és fényképpel a Hegedűs Hirlapirodába küldendők. 496H

30 éves, gyermektelen özvegy leányomat, száz-ezer Lei házománnyal férjhez adnám izr. uriemberhez Levelek. "Házasság" jelígre a kiadóba kérek. 521

Lakással rendelkező, középkorú urind, ismeretségi hiányában ez uton szeretne férjhez menni hozzá illő körülményekhez. Cím a kiadóban. 528

LAKÁS

2 szoba, konyhás lakást keresek a város bármely részén. Cím a kiadóban. 486

Elegáns butorozott szoba, garson uri embernek kiadó. Schlauch tér közelében. Levélbeni ajánlatot "Schlauch tér" jelígre a Hegedűs Hirlapirodába. 490H

Házaspár részére teljes ellátással, fűrdőszobával, butorozott szoba kiadó. "Reflektánsok" Havonta 5000 leiert jelígre írjanak a Hegedűs Hirlapirodába. 488H

Különbejárati üres vagy butorozott szobát keres fiatal házaspár fűrdőszoba használatául, lehetőleg a közpénben. Cím Grünsteiner, Arad-ut 1. 551

Különbejárati butorozott szobákat, szép lakásokat, özfelhelyiségeket, beköltözhető házakat, suteréneket. Leggyorsabban tudnék közvelíteni. Strada Episcopului Pavel (Pável-utca) 5. 527

Eladó

uriház a főutcán nagy udvarral és kerttel, beköltözhető lakással

Humanitas Str. Alexandri (Teleky-n.) 11. Telefon: 19-05

Kiadó

eladó lakás 24 óra alatt diszkrétan elintézem.

Weisz Gizi

Strada Tipografiei (v. Nyomda-utca) 4 szám

Alkalmazás

Ökleleves sülésző cse-csműhöz ajánlikozik. Cím a kiadóba. 462

Megbízható nő több éves bizonyítvánnyal gyermek mellé ajánlikozik. Cím a kiadóba. 461

Azonali belépésre keresek perfect irodavezető gépirónót, ki perfect román és magyar gépiró és könyvkezelésben teljesen jártas. Cím: Kágyi Szabó István szőlőtelepe Bihar-diószeg. 495

Háztartás önálló vezetőre válikozik magán-urind, a háztartás minden ágában jártas, kifizetően főz. Cím a kiadóba. 507

izraelita német nyelvű nő keresek 3 leányom mellé. Klein Mór, Piat Mihail Viteazul (Nagyplac tér) 8. 516H

Perfekt gyors és gépiró, ki kereskedelmi irodában már alkalmazva volt, mielőbbi belépésre keresetlik. Cím a kiadóhivatalban. 453

Perzsaszőnyeg szövéshez tanulóleányok felvételnek. Dangelegi, Str. General Berthelot (Sal Ferenc-utca) 17. 519

Ügyes rikkencs fu az Estilap árusításához felvételt a Hegedűs Hirlapirodában. 534H

Mosónót 1500 fényező vasalónót 2000 lei fizetés-sel, lakás fűtés világítás-sal fogad a Park-szálló. 537H

Freunde deutsche sucht Posten auf bei grösseren Kinde. Gafi. Avramen bei Hegedűs Hirlapiroda. 554

Zongora

rövid, fekete, keresztiratos, fémszerkezetű, Thék Endre gyártmány különös hangú, sürgösen eladó.

Sternbergnél

Piata Unirii. Telefon: 13-45. sz.

Fésűk, kefék

kizárólag jó anyagból, ridikülők, pénztárcák, utazó és kézi kosarak, illatszerek, pipereszap-panok a legolcsóbban nálam szerezhető be.

Szabó fésűáruház Sas-passage 42. sz.

Vas és rézbutor

készítő műhelyem Szaguna (Kapuchus)-utca 83. Cuza Voda Szacsavay-u. 83.

szám alá helyezett át, ahol gyári áron kaphatók: ágyak, éjjeli szekrények, gyermek-ágyak, öszvehajtható vas-ágyak, mosdók, vattapozok, sportkosztüm, gyermekbútorok.

Szabó, lakatos.

készítő műhelyem és szállodák berendezését jutányosan vállalom.

Adás-vétel

Eladó szép perzsa kabát. Str. Cogalniceanu (Várad) Zsigmond utca (2. emelet, 3-as ajtó. 513H

Hentes üzlet, egy nagy terem, műhelynek alkalmas bérbeadó. Egy fedéres kocsi eladó. Str. Calea Victoria (Kolozsári utca) 96. szám. 531

Székelyhídon 35 év óta fennálló vegyes áruüzlet két ház, külön-külön is igen kedvező fizetési feltétellel eladó. Értekezni lehet Nagyvárad Hadosy utca 22. Kovács fahereskedőnél. 524

Eladó Öt 8 számú magánház, beköltözhető. 542

Téli kabát eladó férfi és 13-15 éves leány részére. Strada Regele Ferdinand 19. udvarban balra. 523

4 üléses személyautó eladó, vagy bérbeadó. Cím a kiadóhivatalban. 525

Forgalmas fűszerüzlet, lakással, teljes lakberendezéssel azonnal átado, esetleg házzal is eladó. Cím a kiadóban. 530

Str. Rosiorilor (Huszár-utca) 23. szám alatt 13bb-féle butor eladó. 506

Báró Gerliczy-utca 8 számú telek eladó. Értekezhetni Str. Saguna (Kapun-cinus utca) 7. 518

Használt fekete női átmeneti kabát, fekete férfi téli kabát, egy ötétkék férfi öltöny, továbbá leányka ruhák (12-13 éves), cipők és 37-es spangnis kivágott fekete lakcipő jutányosan eladó. Strada Cuza Voda (Szacsavay-u.) 19. sz. 518

Utikosarak, iskolatáskák, játékok, zománc és alumínium edények, piaci kosarak legolcsóbb bevásárlási forrása a Farkas áruháza, Str. N. Iorga (Zöldfa-utca) 5. Babajavítás, porcellámragasztás. 254

A román Kötegyán városi állomás közvetlen közelében egy 140 holdas tagbirtok, mely országut mentén van, tanyái épületekkel, 50 hold cüzavetással együtt azonnal haszonbérbe kiadó. Értekezni dr. Roxin György, Parcul Bunyitay (Liget) 9. 431

Egy perziensis rövid női bunda és egy nagy férfi szörme, beléss auto bunda eladó Rákóczy ut 30 jobbra. 331H

Megörkezett a Chem-nitzi lerakatban a legjobb gyermek harisnya. Gyári árk. Str. Cosbuc (Szalárdi-utca) 9. bejárat Alapi-ut. emeleten. 1681

Orvosi rendelésbe vagy nagyobb szobába alkalmas butor garnitúra amely áll kis kerek asztal, 2 bór-fotel, 4 szék, 1 divány 1 állóóra, nagy tükör és dohányasztal sürgösen és olcsón eladó Rákóczy-ut jobbra Szász. 330H

Szőnyegek, házi szőttes erdélyi szőnyeg különböző nagyságban, halibó, gyermek és háló szobákba, hencsertakarók olcsó árban eladók. Weinbergné Zárda-utca 1. sz. (Cuza Voda) — Szacsavay-utca sarok) 329

Eladó Str. I. C. Bratianu (Szaniázló-u.) 12. számú háztelek. Érdeklődni csak irodámban lehet. Weisz Gizi, Strada Tipografiei (Nyomda-u.) 4. 13.

Nagyon szép filé, csipkék, betétek, motívok nagy választékban kaphatók Str. Regele Ferdinand (Rákóczy-ut) 30. jobbra. Szász. 515H

Eladó Str. I. C. Bratianu (Szaniázló-u.) elején magán ház, beköltözhető 4 szobás, fűrdő szobás lakással 600 ezer Lei. Weisz Gizi, Str. Tipografiei (Nyomda-utca) 4. 14

Két fő után való zárkocsi eladó. Strada Gozdu (Beóth) Ötön-u.) 37. 509

Opozon belésses új bekecs eladó. Strada Tabacilor Timár-u. 8. 430

Nagyon szép szürke, egy-szen új kosztüm eladó. Str. Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczy-ut) 30 jobbra. Szász. 493

Eladó komplett hálószoba, szalon-garnitúra, ruhaszekrény, éjjeli szekrények, pedálos cimbalom, Olajfaemények és külön-böző butorok. Str. Samuil (volt Szabadság-u.) 8. 434

Eladó diófa ebédli bór-székkel, ébenfa szalon, gyöngy és réz berakással, antik szekrény, írónasztal, consul tükör, ovál asztal és 2 nagy asztal fiókkal ügyvédnek vagy varrónő-helybe is alkalmas. Bulwardul Reg. Ferd. (Rákóczy-ut) 30 jobbra Szász. 494

Jó karban levő baba ke-lengye eladó. Str. Tabacilor (Timár-u.) 8. sz. 494

Eladó Str. Postei (Uri u.) 54. számú 3 szobás (pol-gári) magánház, nagy szőlősterítel Kolozsári utca 83. sz. G. letti ház ugyan-csak eladó. Széles-utca 29. sz. és Nogál u. sarok üzletház. Mindegyik ket-tősszáz ezer Lei Érd. klódni lehet Feledi Sándornál. Str. I. C. Bratianu (Szaniázló-u.) 63. 48

Bizományba elfogadok bármilyen fehérneműt, porcelánokat, szőnyegeket és képeket. Bulwardul Regele Ferdinand (Rákóczy-ut) 30. Jobbra Szász. 64

Eladó 12 személyes ezüst étkező evőeszköz, 116 darabból. Cím Bul. Regele Ferd. (Rákóczy ut) 30. — jobbra. Szász. 227H

Beköltözhető 3 szoba fűrdőszobás ház a város egyik szebb, pontján el-edő. Vevő címét, Jöveti-1 jelígre a kiadóba kérem. 547

Városi bunda teljesen új angol szövettel, nutia sál-gallírral olcsón eladó Megtekinthető öv. Rózná-nál, Jorga (Zöldfa) utca. 544

Eladó abroszok szalvétákkal, selyem batik, kicsi és nagy lámpaernyők, rő-zsaszin selyem vatta pap-lan, ebédli perzsa kisebb perzsa és szmína szőnye-gék, képek, indiai ezüst sál, fehér és fekete kő-csög, török sál, s ines kő-tőt abrosz, perzsa divány párna, silkín rövid kabát egy férfi szörme bunda nutria beléssel és silkín gallírral. Bulwardul Regele Ferdinand (Rákóczy-ut jobbra Szász. 247

Eladók gyönyörű szép fehér himzett stórok és dupla ágyterítők Bul. Reg Ferg (Rákóczy-ut) 30 Szász. 248H

Eladó masénház Temető-utca 30. elfog alható azon-nal. 2 szoba, ebédli szoba mellékhelyiségből álló ta-kás ára 160'000 lei 533H

4X3 méterű keleti perzsa szőnyeg eladó Reg. Fer. Rákóczy-ut 30. Szász. 201H

Zongora rövid és fűz-harmonium bérbeadó. — Str. Tabacilor (Timár-ut) 10. 548

Str. Sit. Ladisau (Körös-utca) 61. számú ház, két szobás elfogalható laká-sal eladó. Értekezhetni ugyanott. 543

Eladó 2 drótmadrac. Cím a kiadóban. 552

Májusra beköltözhető ház keresek sürgösen meg-vételre. Cím a kiadóba "Komoly vevő" jelígre kérek. 514

Vaskályhák, meteorok, kályhatálcák, fatűző ko-sarak eladók Park-szálló-ban. 536H

Egy prima kővér sertés eladó. Gyár utca 43 532H

Sanitas (szoba gősfűrdő) teljesen jó olcsón eladó. Str. Regele Ferdinand (Rákóczy-ut) 30. jobbra. Szász. 535H

Asztalosok I — Használt gyalupadok, szerzőszámok, valamint deszkák és sze-gék olcsón kaphatók. Str. Cuza Voda (Szacsavay u.) 6. sz. 550H

Eladó 3 m. szürke an-gol szövettel 5 m. fekete kockás tál olcsó n. Strada Regele Ferdinand (Rákóczy-ut) 30., jobbra. Szász. 553H

Régiségeket vásárol és elad.

Különlegességek porcellán, üveg, fayence és email.

Nagyvárad

Strada I. C. Bratianu (Szaniázló-utca) 1 sz

Tizenöt garnitúra

Uj

kettős ekét

760 mm. ecarlement 10 To. képességgű, szállítja azonnal brassói raktárból

A F E B

Soc. pt. Materie de Cai Ferate BUCURESTI

Bdul I. C. Bratianu No. 3. szám Táviratcim: Afeb. Telefon 55-78.

Amerikába szőlő-j-gy napi áron al-tatópala, borosbor-ádók Friedman n-l, ahol saját üre-letet készítenek borok-tek Str. Szarovegy 540

Különfélék

Birtok csere vára-nyék-n 60 kat. h-oztályu szántóföld-kész l. cs-reál Nag-országban lévő ugy-nal lehet 50 től 80 Weisz Gizi Str. tipog- (Nyomda-u 4

Utlevalekhez, bé-hez legjutányosabb-aszt fényképeket 2 fényképpész Str. I. C-tianu (v. Szaniázló 25. szám.

Gépauszorozást olcsón és jól Érteke-Cuza Voda (Szacsav-28. szám.

Tisztviselő leh-magános nőnél telje-látást keres. Cím a kiadóba kér.

24% kamatra k-oz-magánpénzt teljes fo-tal. Adásvételi Rtg. P-trian (Széchenyi-ú-Értéktár délután.

Kolcsándi gyűletek szerűen lebonyolít-a Regele Ferdinand (R-oczy ut) 10. II. emelet

Budapesti utamról h-érkeztem, üzemen-t-mét magam vez tem-teltet Brumer József pőfaiszerkészítő. Sz-utca 1.

Hatvanézer Leu ma-pénz bármilyen kis-lokban betáblázás v-kézibiztosíték ell-m-sürgösen kiadó. Str. E-copului Pavel (Páve 5. sz.

150-200,000 Lei k-pénz tőkével részt ven-egés-árges vállalatban vagy kellő biztosíték-n lelt kamatra ednén. Aj-latokat "Készpén" igére a kiadóhivatalba rek.

ELADÓ valódi perzsaszőnyeg, antik óri-Arany és ezüst óksze-rek jutányos árban. — Törött aranyat, ezüstö-gymántot, briliánsot platinát, hamis fogaka magas árban veszel

Weisz Lipót óras és régiség-kereskedő, Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 18. sz.

Varrógép Korékpár

javító műhely és raktár Felelősség mellett használt és új gépek:

Singer — — — 1000 LK
Karika ajós — — 2500
Iparosgép — — 8000

Használt gépet és kerék párt veszek

H. Eisenberger

Piata Mihail Viteazul Nagypiac-tér 5. szám, Uj huspiaccal szemben.

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv. Társ.